

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA

2021-2030

A Vas Megyei Közgyűlés 8/2021. (VI.25) sz. határozatával jóváhagyott,
2.0 változat

2021. június

Készítette: Vas Megye Gazdaságfejlesztési Fókuszú Területfejlesztési Programja felülvizsgálatával
a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal

Tartalomjegyzék

STRATÉGIAI PROGRAMRÉSZ.....	3
1. Tervezési folyamat eljárásainak, tárgykörének és körülményeinek leírása.....	4
1.1. A tervezési folyamat leírása	4
1.2. A megye helyzete és feladatai a tervezési hierarchiában	6
2. Vas Megyei Területfejlesztési Koncepció által megfogalmazott adottságok, célrendszer.....	9
2.1. Célhierarchia	9
2.2. A megye területi céljai	10
2.3. A célrendszer koherenciája	12
3. Prioritások azonosítása és rendszerezése.....	16
3.1. I. prioritás – Gazdaságfejlesztés	16
3.2. II. prioritás – Turisztikai feltételrendszer fejlesztése.....	19
3.3. III. prioritás – Humán közszolgáltatások fejlesztése	21
3.4. IV. prioritás – Egészséges, fenntartható települések	24
3.5. V. prioritás – Közlekedésfejlesztés	27
4. A tervezéskísérő eljárások dokumentációja	30
5. A végrehajtásban közreműködő szervezetek közötti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere	31
6. A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása	36
6.1. Tervezett operatív programok	36
6.2. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz.....	39
6.3. Monitoring és értékelési terv	41
OPERATÍV PROGRAMRÉSZ.....	44
1. A tervezés háttere	45
2. Támogatás segítségével megvalósítandó programok	46
2.1. Európai uniós támogatás felhasználásával tervezett programok	46
2.2. Nemzeti források	48
3. Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerint.....	49
I. Prioritás: Gazdaságfejlesztés.....	51
II. Prioritás: Turisztikai feltételrendszer fejlesztése	59
III. Prioritás: Humán közszolgáltatások fejlesztése.....	64
IV. Prioritás: Egészséges, fenntartható települések.....	71
V. Prioritás: Közlekedésfejlesztés	78
A Vas Megyei Területfejlesztési Program kapcsolódása a települési szintű tervezett fejlesztésekhez	85
4. Horizontális jellegű információk.....	89
4.1. A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere.....	89

STRATÉGIAI PROGRAMRÉSZ

1. Tervezési folyamat eljárásainak, tárgykörének és körülményeinek leírása

1.1. A tervezési folyamat leírása

Vas megye **területfejlesztési koncepciójának** aktualizálását követően megtörtént a megyei fejlesztési program aktualizálása, összhangban a területfejlesztési programok tartalmi követelményeit, így tematikáját meghatározó 218/2009. (X. 6.) Korm. rendelet előírásaival.

A **stratégiai program** alapvető célja egyrészt a fejlesztési programcsomagok stratégiai megalapozása, másrészt a területfejlesztési koncepcióban meghatározott célkitűzések és a későbbiekben kidolgozandó projektsomagok logikai összekapcsolása. Ennek megfelelően a stratégiai program visszautal a koncepcióban rögzített célhierarchiára, majd definiálja a program fejlesztési prioritásait. A stratégia a végrehajtás keretrendszerének bemutatását követően rögzíti a program monitoring tevékenységéhez kapcsolódó feladatokat.

A stratégiai program igazodik a finanszírozási feltételekhez, melyek keretét a jövőben is várhatóan az EU által társfinanszírozott operatív programok (beleértve ebbe a „Next Generation EU” helyreállítási alapját is) adják.

A megyék a területfejlesztési koncepciójuk és programjuk kidolgozása során teljes tervezést végeznek. Ennek megfelelően a koncepciók és területfejlesztési programok stratégiai programrésze valamennyi helyi, térségi fejlesztési szükségletet számba vesz, a tervezés így a lehetséges finanszírozási forrásoktól függetlenül minden meglévő igényre reflektál.

A megyei területfejlesztési program **operatív programrésze** a Pénzügyminisztérium által kiadott *„Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez”* című módszertani segédlet alapján szintén teljes tervezési módszerrel készül, az alábbi szempontok szerint tovább konkretizálva a térségi fejlesztési igények megfogalmazását:

- ahol csak lehetséges, meg kell határozni a tervezett fejlesztések területi specifikumait;
- definiálni kell a finanszírozó forrást (uniós forrás esetén uniós alapot);
- ahol csak lehetséges, a tervezett fejlesztések elvárt eredményét elérhető és mérhető indikátorokkal szükséges alátámasztani.

Ezen pontok tartalmát fentebbiek szerint az operatív program tartalmazza.

2020 őszén kezdődtek az előkészítő egyeztetések a megyei programozáshoz kapcsolódóan, 2020. októberében jelentette meg a Pénzügyminisztérium a folyamatot segíteni hivatott útmutatót. Ugyanezen hónapban jelent meg a tervezési folyamatot finanszírozó TOP-1.5.1-20 sz. pályázati felhívás, melynek keretében a Vas Megyei Önkormányzat végrehajtja „Önkormányzati fejlesztések előkészítése Vas megyében” címet viselő projektjét.

A stratégiai program elkészítése során különleges hangsúly volt a **széleskörű szakmai egyeztetéseken**. Ennek megvalósítása érdekében a következő lépések történtek:

A COVID-19 járványhelyzet kihívások elé állította a partnerségi és véleményezési folyamatot, hiszen a személyes kontaktusok számának növelését lehetőség szerint kerülni kellett a folyamatban. Ennek megfelelően az elsődlegesen alkalmazott módszertan az online véleményezés és elektronikus kapcsolattartás lett, az alábbi (tervezett) etapokkal:

2020. szeptember-október		megyei fejlesztési igények, projektötletek összegyűjtése a települési önkormányzatok szintjén
2020. november 27.		online szakértői egyeztetés Zala és Vas megyei, területfejlesztési szakemberek részvételével
2021. január-április		területfejlesztési koncepció felülvizsgálata, majd ennek bázisán annak írásos és online egyeztetése az alábbi formákban:
	2021. február-március	írásos vélemények, észrevételek megkérése a Partnerségi Terv alapján
	2021.02.18.	egyeztetés a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara képviselőivel
	2021.03.17.	online egyeztetés a felsőoktatási intézmények képviselőivel
	2021.03.24.	online egyeztetés a középvárosi önkormányzatok képviselőivel
	2021.03.31.	online egyeztetés a Vas Megyei Éghajlatváltozási Platform tagjai, a Vas Megyei Kormányhivatal, kamarák, érdekvédelmi szervezetek képviselőivel
	2021.04.09.	online egyeztetés a társadalmi szervezetek képviselőivel
	2021.04.22.	egyeztetés Szombathely Megyei Jogú Város képviselőivel
2021. február-március		területfejlesztési koncepció írásos véleményezése
2021. április		területfejlesztési koncepció területi hatásvizsgálatának kidolgozása
2021. március-április		területfejlesztési program kidolgozása
2021. május-június		területfejlesztési program írásos véleményezése
2021. június		területfejlesztési program területi hatásvizsgálatának kidolgozása

1.2. A megye helyzete és feladatai a tervezési hierarchiában

A **megyei önkormányzatok feladatait** alapvetően a 2011. évi CLXXXIX. törvény (Magyarország helyi önkormányzatairól) szabályozza: „27. § (1) A megyei önkormányzat területi önkormányzat, amely törvényben meghatározottak szerint területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el.”

A fentiekben megfogalmazott feladat- és hatásköröket a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvény 11. és 13. §-a szabályozza. E feladatokon belül a megyei önkormányzat a területén összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek érdekében az érintettek bevonásával széles körű partnerséget szervez.

A megyei önkormányzat a területfejlesztési tervezéssel összefüggő feladatok ellátása részeként:

- o **kidolgozza és elfogadja** a megye **hosszú távú területfejlesztési koncepcióját**, illetve a megye területfejlesztési programját a megyei jogú város önkormányzata bevonásával;
- o **részt vesz az országos fejlesztési és területfejlesztési koncepció**, valamint az operatív programnak kidolgozásában;
- o **előzetesen véleményezi az országos, valamint a megyét érintő ágazati fejlesztési koncepciókat** és programokat a térségi területfejlesztési koncepciókat, programokat, részt vesz az országos területfejlesztési koncepció, valamint az operatív programnak kidolgozásában
- o **részt vesz a határ menti megyék határon átnyúló** nemzetközi fejlesztési programjainak tervezésében, kidolgozásában
- o tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a **partnerség elvének** érvényesítéséről

A területfejlesztési tervek végrehajtásával kapcsolatos feladatok ellátása keretében:

- o **nyomon követi és értékeli** a megyei területfejlesztési koncepció és program végrehajtását
- o **dönt** a hatáskörébe utalt **fejlesztési források felhasználásáról**.
- o **monitoring bizottság** vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a területi operatív programok irányításában, megvalósításuk végrehajtásában
- o **figyelemmel kíséri az operatív programok** megyében jelentkező feladatainak megvalósítását, beleértve a megyehatáron átnyúló és más nemzetközi programok végrehajtását
- o **monitoring bizottság** vagy más döntéshozó szerv útján közreműködik a **határon átnyúló nemzetközi fejlesztési programok és a területi operatív programok** irányításában, részt vesz azok lebonyolításában, végrehajtásában,
- o **dönt a Kutatási és Innovációs Alapnak** a miniszter által a megyei önkormányzat hatáskörébe utalt pénzeszközeinek pályázati kiírásairól, illetve felhasználásáról,
- o a megye gazdaságának és foglalkoztatásának fellendítése érdekében **gazdaságfejlesztési, befektetés ösztönző tevékenységet lát el**, aminek elősegítése érdekében külön szervezetet hozhat létre vagy megállapodás alapján más szervezettel működhet együtt;

A területfejlesztési és területrendezési törvény 14/B. § alapján a megyei közgyűlés és a - megye területén működő - megyei jogú város(ok) közgyűlése(i) megyei területfejlesztési konzultációs fórumot

működtetnek. A megyei területfejlesztési konzultációs fórum előzetesen állást foglal a megyei közgyűlés területfejlesztést érintő ügyeiben. Ennek értelmében jelen dokumentum megyei közgyűlés általi elfogadását megelőzően a megyei területfejlesztési konzultációs fórum megtárgyalja a tervet.

A területfejlesztési koordinációval kapcsolatos feladatok ellátása során a megyei önkormányzat:

- o **összehangolja** illetékességi területén az államigazgatási szervek, a települési vagy kerületi önkormányzatok, a megyei jogú város önkormányzata, a gazdasági és civil szervezetek **fejlesztési elképzeléseit**,
- o **területileg összehangolja** a politikai és a területi szerepéből, továbbá a **nemzetközi és határon átnyúló** együttműködésből adódó feladatait, biztosítja azok összhangját,
- o a települési önkormányzatok felkérése alapján **elősegíti** a helyi önkormányzatok **területfejlesztési társulásainak szerveződését**,
- o **szakmai kapacitásával segíti** a területfejlesztési önkormányzati társulások és a térségi fejlesztési tanácsok tervező, döntés-előkészítő, fejlesztési célokat feltáró, pályázatokat megalapozó tevékenységét,
- o a térségi gazdaságfejlesztő szervezet útján **koordinálja** a megye területén az ipari parkok és a szabad vállalkozási zónák tevékenységét, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit a megye gazdasági szereplőivel együttműködve,
- o **vizsgálja és értékeli** a megye társadalmi és gazdasági helyzetét, környezeti állapotát, adottságait
- o kölcsönös **információcserével segíti** a területfejlesztési és területrendezési **információs rendszer működését**, információkat biztosít a területi tervek készítéséhez
- o a **területfejlesztési koordinációval** kapcsolatos feladatok ellátása érdekében **önkormányzati rendeletet alkot** a települési önkormányzatok, a megye területén székhellyel vagy telephellyel rendelkező gazdálkodó szervezetek által a megye területén uniós, központi vagy helyi önkormányzati költségvetési forrásból megvalósítandó fejlesztéseinek koordinációjáról.

A megyei önkormányzat vidékfejlesztési feladatkörében:

- o **dönt** a hatáskörébe utalt **vidékfejlesztési források** felhasználásáról,
- o **összehangolja** a **vidékfejlesztési stratégiákat és akciókat** a megyei, térségi, határ menti és határon átnyúló fejlesztési és területfejlesztési koncepciókkal és programokkal, valamint a megyét érintő területrendezési tervekkel,
- o **egyetértési jogkört** gyakorol a vidékfejlesztési stratégiák, akciók jóváhagyását megelőzően
- o a vidékfejlesztési források felhasználásával kapcsolatban **közreműködői szervezeti feladatokat lát el**,
- o **elláthatja** a helyi akciócsoportok, a közösségvezérelt helyi fejlesztésben érintett szervezetek **munkaszervezeti feladatait**,
- o a **helyi akciócsoportok és közösségvezérelt helyi fejlesztésben** érintett szervezetek tevékenységében való részvétellel **közreműködik** azok tevékenységében,
- o **összehangolja** a helyi akciócsoportok tevékenységét a fejlesztéspolitikához és a területfejlesztéshez kapcsolódóan,

- o külön megállapodás szerint a **vidékfejlesztési akciók** végrehajtása során

koordinációs és döntéshozatali feladatokat lát el,

- o **nyomon követi és értékeli** a vidékfejlesztési akciók lebonyolítását és monitoring bizottsági feladatokat lát el a programok végrehajtásához kapcsolódóan,
- o **ösztönzi a települési önkormányzatok összefogását** vidékfejlesztési programok kidolgozására és megvalósítására,
- o a **vidékfejlesztési koordinációval** kapcsolatos feladatok ellátásáról **önkormányzati rendeletet alkot**.

A tervezési folyamat tárgykörét illetően a rendelet értelmében a területfejlesztési program középtávra szól, melynek

- a) **stratégiai programrészében** kerülnek meghatározásra
 - aa) a specifikus és területi célok (a jövőkép és az átfogó cél alapján),
 - ab) a horizontális célok,
 - ac) a prioritások (a specifikus célok alapján);
- b) **operatív programrészében** kerülnek meghatározásra az intézkedések (a stratégiai programrészben meghatározott prioritások alapján).

2. Vas Megyei Területfejlesztési Kon koncepció által megfogalmazott adottságok, célrendszer

2.1. Célhierarchia

A következőkben a megyei fejlesztési koncepcióban kifejtett megyei célrendszer rövid áttekintésére kerül sor – melyet nagyobb részletességgel a koncepció mutat be.

A megye jövőképe:

„Vas megyét jó életszínvonalú, javuló demográfiai trendekkel jellemezhető, erős identitású térségek alkotják, melyek képesek szembenézni a klímaváltozás okozta kihívásokkal, melynek alapja a megújulásra képes, versenyképes gazdaság, a minőségi felsőoktatás, az egyedi kulturális, természeti értékek fenntartható hasznosítása, illetve a fejlett közlekedési és kommunikációs rendszer.”

A megye jövőképeének elérését a következő **átfogó célok** segítik:

Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság
Élhető települések és javuló környezeti állapot
Gyarapodó tudástőke

A fenti átfogó célokhoz illesztve kerültek megfogalmazásra a megye **stratégiai céljai**, az alábbiak szerint:

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása
A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása
A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével
A környezetvédelmi alpinfrastruktúrák javítása
Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése
Közzolgáltatások klímabarát fejlesztése
A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

A **horizontális célok** és elvek (a stratégiai célokhoz hasonlóan) átfogják a fejlesztési koncepciót. A horizontális célok között olyan szempontok szerepelnek, amelyek segítik Vas megye kitűzött jövőképeének megvalósulását. A végrehajtás során a következő horizontális célok érvényesülését szükséges elősegíteni:

Megújuló energiaforrások hasznosításának előírása az épületrekonstrukciót célzó beavatkozások során
A klímaváltozás hatásaihoz történő alkalmazkodás
Lakossági szemléletformáló akciók szervezése (környezetvédelem)
Fenntartható környezet- és tájhasználat

Barnamezős területek hasznosítása

Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok bevonása

Korszerű Információs és Kommunikációs Technológiák (IKT) alkalmazása

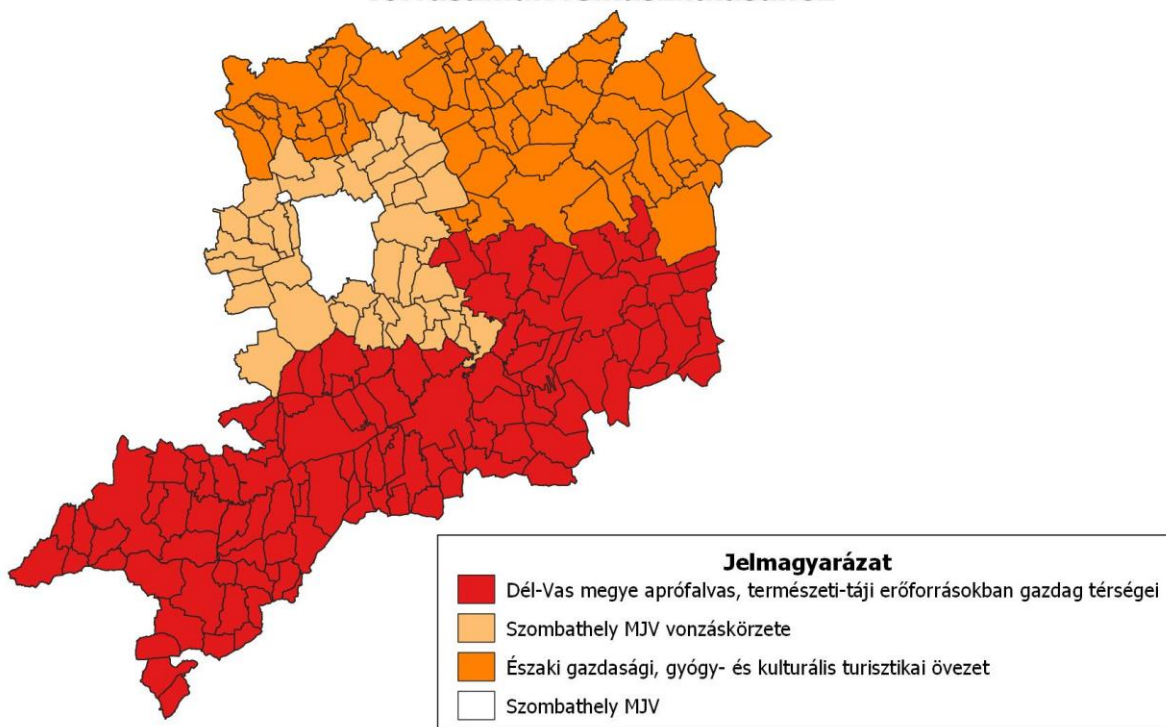
„COVID- és járvány-rezisztens” megoldási módok alkalmazása

2.2. A megye területi céljai

A területfejlesztési beavatkozások mindenkor térhez kötötten történnek, az egyedi térkategóriák speciális igényeire reagálva érik el legoptimálisabb módon hatásukat. Így Vas megye esetén is szükséges figyelembe venni a területfejlesztési koncepció által is feltárt és részletezett megyén belüli eltérő területi adottságokat.

A megye területi céljainak területi vetületét mutatja a következő térkép:

Vas megye térkategóriái a TOP Plusz Operatív Program forrásainak felhasználásához

Az egyes térkategóriák a következő homogén jellemzőkkel bírnak – melyek egyben reagálnak a fentebb ismertetett stratégiai célrendszerre is –, eltérő karakterű térrészekre osztva a megyét:

Szombathely MJV

Vas megye székhelye az egypólusú térszerkezet miatt kiemelt, különálló térkategóriába került besorolásra, melynek jellemzői szinte minden ismérvt tekintetében eltérnek a többi térkategóriáétól. Ennek háttérében a megyeszékhely domináns gazdasági, kulturális, szociális, társadalmi, – és ezzel összefüggésben –, intézményi helyzete áll.

Az itt megvalósítandó fejlesztéseket a város-vidék „egymásraltalságának” mindenkor figyelembe vétele kell jellemezze, hiszen a megyeszékhely az egypólusú vasi térszerkezet kiemelt szereplőjeként valamennyi település számára szolgáltat, sőt, sok tekintetben jelentős határon átnyúló vonzerővel is bír az egykori történelmi Vas megye vonatkozásában.

Az elsőként megfogalmazott stratégiai cél is ezt a viszonyrendszert tükrözi vissza, amely más cél meghatározásában is megjelenik: „*Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása*”. E tekintetben mindenekelőtt a városi intézményrendszer, a mobilitás, a gazdaságfejlesztés témakörei azok, ahol egy jól célzott, integrált fejlesztés ideális esetben messze a városhatárokon átívelő hozzáadott értékkel bírhat.

Szombathely MJV vonzáskörzete

(+) Egyedi térkategóriaként szükséges beazonosítani Szombathely vonzáskörzetét, mely – együtt a megyeszékhellyel – minden mutató tekintetében kiemelt súllyal bír a megyén belül, összefüggésben a megye egypólusú térszerkezetével. E térkategória hangsúlyos jellemzője a szuburbanizációs folyamatok erős jelenléte, ahol a megyei jogú város körüli településeken már a dezurbanizációs folyamatok hatásai jelentkeznek – amennyiben a központi város(mag) népességének csökkenése mellett nő ezeknek a településeknek a népessége, dinamikus megújul lakásállománya, a fiatal családok viszonylag széles tömegei számára jelentve új (első) családi házas otthont.

(-) A térkategória jelentős kihívásokat hordoz magában mindenekelőtt a **város-vidék viszony** vonatkozásában, hiszen a szuburbanizációs folyamat ezen lépcsője során előállt népesség-eloszlás és életmód nem veszi figyelembe a hagyományosan kialakult közigazgatási felosztást, mely számos konfliktus forrása (ld. a „vidéken” élő, városban dolgozó szülők jogos igényét gyermekeik városi iskoláztatására; a mobilitás kérdéseit, összefüggésben a közösségi közlekedés megszervezésével – mindezek háttérben pedig összességében az egyes alrendszerek finanszírozási kérdését is).

Az ebben a térkategóriában végrehajtott területfejlesztési beavatkozások komplex egyeztetési folyamatot feltételeznek, ahol minél inkább kerülni kell a pontszerű, egyedi beavatkozásokat, a megyeszékhely agglomerálódó térsége ugyanis kiemelten komplex jellemzőkkel bíró térkategóriaként került beazonosításra, ahol az egyes alrendszerek még a szokásosnál is jobban összefüggnek.

Északi gazdasági-, gyógy- és kulturális turisztikai övezet

(+) Ebbe a térkategóriába került besorolásra az országos szinten is kimagasló idegenforgalmi mutatókkal rendelkező Bük és Sárvár fürdővárosa, valamint a szintén egyedi kulturális örökségi (és turisztikai) központ, Kőszeg, e területek „hátszágai”, valamint olyan feltörekvő turisztikai (fürdő)desztinációk, mint Celldömölk. A térkategóriát jó közlekedési hálózatok, a megyeszékhely jó – és az északi területek vonatkozásában a szomszéd megyei jogú város, Sopron, viszonylag jó – elérhetősége jellemzi, egyben a turisztikai területen kívüli gazdasági szektorok vonatkozásában is jelentős pólusokkal (pl. Sárvár, vagy a kisebb településméret kategóriájában Lukácsháza). A térség külső térszerkezeti kapcsolódásai is erősek, melyek javítják annak helyzetét – az északi, északnyugati területek vonatkozásában Ausztria felé, míg az északkeleti területek esetén Győr-Moson-Sopron megye (Győr) irányába.

(-) Szintén, részben összhangban az előző pontban ismertetett előnyökkel és pozitívumokkal, a térség „Járvány-kitettsége” - összefüggésben a turisztikai szektor kiemelt súlyával – jelentős, így a horizontális célok között is felsorolt releváns cél alkalmazása ennél a térkategóriánál kiemelt szempont.

Dél-Vas megye aprófalvas, természeti-táji erőforrásokban gazdag térségei

(-) Az itt elhelyezkedő térség jelentős része aprófalvas, sok tekintetben periférikus elhelyezkedésű területekkel jellemezhető. Ilyen periférikus jellemzőkkel bír a Vas-Zala-Veszprém megye találkozási pontja közeli belső periféria; a Rába-vonalától délre elhelyezkedő aprófalvas terület, valamint az államhatárközeli fekvésű területek – kiemelten a szlovén-osztrák-magyar hármashatár vidéke. Utóbbi vonatkozásában a történelmi adottságok máig hatóan erősítették a periféria létét – hiszen mind az osztrák, mind a délszláv határ, és az itt kialakított határsáv, a 20. sz. második részében erősen elszigetelte ezt a vidéket. További jellemzője ennek a térkategóriának a központi funkciójú települések alacsony lakosságszáma, a rossz elérhetőségi viszonyok – mind megyén belül, mind pedig országos viszonylatban –, a falvak elnéptelenedése, a vidéki munkahelyek hiánya.

(+) Másrésről viszont ez a térkategória jelentős fejlődési potenciált és belső tartalékot is hordoz magában, hiszen – részint természetesen összefüggésben is a periféria és a történelmi elzártság fentebb írt ismérveivel – ezek a területek egyben az érintetlen természeti környezet révén, és az abból merítkező aktív turisztikai fejlesztések bázisait is adják (ld. Őrség). Településeik fejlesztése komplex vidékfejlesztési beavatkozások révén, közösségvezérelt módon történhet meg, szem előtt tartva a vidéki életmód nyújtotta előnyök megőrzését, kombinálva a 21. századi lehetőségek megteremtésével – így biztosítva minőségi vidéki életet, elősegítendő a népesség helyben maradását. Kiemelendő emellett a 8-as főút által Ausztria (Graz) irányába mutató kapcsolat potenciálja, amely elsősorban Szentgotthárd, Körmend és részben Vasvár számára biztosíthatja a központi szerepkör további erősödését.

2.3. A célrendszer koherenciája

Az alábbiakban bemutatjuk Vas megye célrendszerének illeszkedését a szomszédos térségek fejlesztési dokumentumaihoz. A fejlesztési dokumentumok felülvizsgálata a 2021-2027-es tervezési időszakra a jelen dokumentum készítésével párhuzamosan zajlik, így az alábbi rész a legfrissebb elérhető verziókon – adott esetben 2014-2020 közötti programozási időszak dokumentumain – alapul. Ahol arra lehetőség nyílt – figyelembe véve Vas megye határmenti fekvését – a szomszédos Burgenland tervezési dokumentumai felé való kapcsolódások is bemutatásra kerültek:

Jövőkép	
Zala megye	Gazdag és harmonikusan fejlődő zöld Zala Zala megye a „Zöld Zala” programra építve ipari, logisztikai és mezőgazdasági fejlesztésekre, gyógy- és egészségturizmusára támaszkodva, a természet egyensúlyát megőrizve összetartó társadalmat és tisztas megélhetést biztosító gazdasággal, erős területi kohéziót biztosító közlekedési rendszerrel és élhető települések együttműködő hálózatával harmonikusan fejlődik.
Veszprém megye	Vonzó, élhető és versenyképes térség. A Dunántúl szívében fekvő, ezerarcú természeti környezettel rendelkező, tradícióit gondoskodva őrző Veszprém megye egészséges társadalmának alkotó munkaerejével, tudásával, innovációra való nyitottságával, feltörekvő gazdaságával vonzó, élhető és versenyképes térség. Olyan terület, ahol jó és biztonságos az élet, kulturált a társadalom, megvalósul a kiemelkedő táji-, természeti és az emberi erőforrások fenntartható használata. Javul a környezet minősége, a helyi társadalom rétegei széleskörű együttműködésének is köszönhetően erősödik a közösség megtartó ereje és az indokolatlan egyenlőtlenségek mérséklődnek.

Győr-Moson-Sopron megye	Győr-Moson-Sopron a dinamikus, innovatív és otthonos megye Győr-Moson-Sopron megye -a dinamikus és innovatív gazdaságával -a magasan képzett és kreatív humán tőkeállományával, -sokszínű határon átnyúló kapcsolataival, -a természeti, kulturális, táji és települési értékek megóvásával, azok folyamatos fejlesztésével, stabil életkörülményeket, otthont kíván biztosítani az itt élőknek.
Burgenland	„Új sikerek a természettel karöltve” A program elsődleges célja a tartomány vezető szerepének megerősítése a megújuló energiák terén; az idegenforgalom további fejlesztése, és az innovatív jövőbeli technológiák megtelepítésének elősegítése.
Kapcsolódások	Valamennyi fent bemutatott jövőkép alapvetése az ott élők magas életminőségének biztosítása, összhangba hozva azt a fenntarthatóság követelményével.

Átfogó célok	
Zala megye	1. Jól működő, fejlett gazdaság 2. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió 3. Élhető Zala megye
Veszprém megye	1. Gazdasági növekedés, a térségi potenciálokra építő, a versenyképességet fokozó gazdaságfejlesztés 2. A lakosság életminőségének javítása, „jól léte” biztosítása, a társadalom fejlesztése 3. A térszerkezet tudatos alakítása, versenyképességet segítő szerkezetfejlesztés, a várostérségek összehangolt fejlesztése
Győr-Moson-Sopron megye	1. A gazdaságszerkezet folyamatos megújítását szolgáló humán erőforrás fejlesztés; 2. A településhálózat és infrastrukturális rendszerek adottságainak bővítése a környezeti állapotok megóvásával; 3. A megye belső kohéziójának és interregionális kapcsolatainak erősítése.
Burgenland	• Az együttműködés fejlesztése, mint érték. • A társadalmi sokszínűség potenciálként való elismerése. • Fenntartható területhasználat elérése magas színvonalú ellátás és mobilitás segítségével. • A megújuló-energia termelés felgyorsítása és hatékonyabb településszerkezet létrehozása. • A tudás és kutatás gazdasági tőkeként történő hasznosítása és továbbfejlesztése. • Együttműködések kialakítása a természet- és kultúrtáj-védelem, a mező-

	és erdőgazdaság, valamint a turizmus között. • A természeti tér fenntartható használata.
Kapcsolódások	A szomszédos megyék, ill. Burgenland átfogó célkitűzései a humán-erőforrás, és a gazdasági bázis környezeti igényeket szem előtt tartó fejlesztésére koncentrálnak, a fenntarthatóság elvének figyelembevételével.

Stratégiai ágazati célok	
Zala megye	1. Jól működő, fejlett gazdaság 2. Foglalkoztatás bővítése és társadalmi kohézió 3. Élhető Zala megye
Veszprém megye	1. Gazdasági növekedés, versenyképes, innovatív gazdaság, kitörési pontokra épülve 2. Gazdaságfejlesztés a fejlődési potenciált hordozó ágazatok fejlesztésével, a foglalkoztatás bővítésével 3. A térségi és a helyi erőforrások fenntartható kihasználására épülő gazdaságfejlesztés: a Balaton térségére és az ipari-, innovációs tengelyekre specializált prioritásokkal 4. A vidékies térségek értékalapú megújítása, egészséges élelmiszertermelés és - ellátás, a vidék élhetőségének és életképességének fokozása, a térségek leszakadásának megállítása és újbóli fejlődési pályára állítása 5. Egészséges társadalom megteremtése 6. Kreatív, tudásalapú társadalom, korszerű gyakorlati tudás biztosítása 7. Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris társadalom kialakítása 8. Természeti-, táji és egyéb stratégiaileg fontos erőforrások megőrzése fenntartható használata, energiahatékonyság és környezetünk védelme 9. Térségi potenciálokra alapozott, a gazdaság versenyképességének javítását szolgáló, fenntartható térszerkezet kialakítása a mobilitás támogatása, az elérhetőség javítása, a közlekedés fejlesztése 10. A lakosság életminősége javítása, jól léte biztosítása, a társadalom fejlesztése 11. Városok és várostérségek összehangolt és integrált fejlesztése
Győr-Moson-Sopron megye	Jedlik Ányos Stratégiai Fejlesztési Cél - Szakképzés fejlesztése - A KKV kultúra terjesztése és a vállalkozási aktivitás - A felsőoktatás és a gazdaság kapcsolata Kühne Károly Stratégiai Fejlesztési Cél - Helyi gazdaságfejlesztés és innováció - A turisztikai kínálat feltételeinek javítása - Mezőgazdasági és élelmiszeripari termelés, értékesítés ösztönzése Baross Gábor Stratégiai Fejlesztési Cél

	- A közlekedési kapcsolatok javítása - A centrumok elérhetősége Timaffy László Stratégiai Fejlesztési Cél - Környezeti adottságok hasznosítása - Táj, település, ember, értékmegóvás - Életminőség javítása - Társadalmi felzárkóztatás segítése
Burgenland	Fenntartható gazdaságfejlesztés Együtt növekedni – közösen jobban élni Erősödni – új munkahelyek által
Kapcsolódások	A stratégiai ágazati célokat tekintve jól megfigyelhető a gazdaságfejlesztés – élhetőség (inkl. környezet- és természetvédelem) és közösségfejlesztés, helyi értékekre alapozott beavatkozások viszonyrendszere.

Stratégiai területi célok	
Zala megye	1. Megyei jogú városok és azok vonzáskörzetének innovatív iparfejlesztése (Nagykanizsa és Zalaegerszeg, illetve ezen városok ipari vonzáskörzete) 2. Zala megye belső perifériáinak fejlesztése 3. Zala balatoni térsége (Keszthely és Hévíz térsége) kreatív tudásra és természeti értékekre épülő fejlesztése 4. Lenti-Hetés-Kerka fejlesztési térség 5. „Murafölde” gazdasági és turisztikai fejlesztési térség
Veszprém megye	A 10 járás célkitűzései.
Győr-Moson-Sopron megye	Göcsei Imre Stratégiai Fejlesztési Cél - A Rábaköz Fejlesztési Program - Helyzetbe Hozás Programja - Győri Járműipari Körzet Program - Centrumok és Térségük Integrációs Program Esterházy János Stratégiai Fejlesztési Cél - A CENTROPE-kezdemenyezés térszervező hatásainak kiaknázása - Az országhatár menti együttműködések fejlesztése - Megyehatáron átnyúló városi/települési kapcsolatok - a vonzáskörzetek rehabilitációja
Burgenland	Az egyes tematikus szintű beavatkozások járási szintű („Bezirk”) részletezése.
Kapcsolódások	A területfejlesztési koncepciókban a területi célok képesek leginkább a helyi adottságoknak megfelelő fejlesztési célokat kijelölni és fontos szerepük van a települési és térségi identitás kialakításában és megőrzésében is.

3. Prioritások azonosítása és rendszerezése

3.1. I. prioritás – Gazdaságfejlesztés

A prioritás megnevezése		I. Gazdaságfejlesztés
A prioritás indoklása		- A megye erős ipari háttérrel rendelkezik, melynek nemzetközi piacoknak való kitétsége ugyanakkor kiemelkedően magas – az összes vállalati bevétel 85%-a exportból származik. - Összefüggésben az előző ponttal, a megyében jelentős a multinacionális vállalatok jelenléte, mely a beszállítói hálózatok révén erősíti a helyi gazdaság integrálódását a globális gazdaságba, a fejlett technológiák meghonosítását, a korszerű menedzsment és vezetési módszerek elterjedését. A kapcsolódó KKV-szektor erősítése ugyanakkor kiemelt feladat, figyelemmel a COVID-19 reziliens megoldásokra és a digitalizációra, valamint a generáció-váltás kérdéseire is. - A diverzifikáció – mind az értékesítési piacokat, mind pedig a gazdasági ágakat tekintve – kiemelt szereppel bír. - A megye K+F szektora nagymértékben elmarad mutatóit tekintve a megye gazdaságának általános teljesítményétől („innovációs szakadék”), egyben hasonlóan a nemzeti trendekhez, az innovációs és gazdasági hálózatok kapcsolata erősítésre szorul. - A megyében célszerű a helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek alapanyagtermelésének, illetve feldolgozásának és értékesítésének rendszerét továbbfejleszteni, annak érdekében, hogy a megye adottságai és hagyományai jobban kihasználhatóak legyenek.
Prioritás kapcsolódása	a terület-fejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság
	a terület-fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniós-szerte való támogatása révén. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> Vas megye népesség- és munkaerő-megtartó erejét, a foglalkoztathatóság javítását, a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások – kiemelten KKV-k –, és módszerek, valamint a K+F kapacitás növelésének támogatása révén célozza meg a prioritás.
A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz), Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz) Vidékfejlesztési Program (VP) Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF)
A prioritás keretében tervezett intézkedések ismérései	A prioritás keretein belül tervezett intézkedések: 1.1. KKV-szektor beruházásainak ösztönzése 1.2. Digitalizáció szintjének növelése 1.3. Kutatóbázisok fejlesztése 1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése Területi relevancia: a megye teljes területe (innovációs célú fejlesztések esetében a megyei rendezési terv vonatkozó övezetében szereplő települések) Potenciális kedvezményezett kör: vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, felsőoktatási intézmények. A tervezett intézkedések és tématerületek: 1.1. A KKV-szektor beruházásainak ösztönzése – Üzleti környezet fejlesztése (pl. ipari park, inkubátorház) – Vállalkozások fejlesztése, támogatása (pl. munkahelymegtartás, COVID-19 reakció és reziliencia) – Termelő infrastruktúra támogatása – Az innovációs szolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása 1.2. Digitalizáció szintjének növelése – Digitalizációs és IT-fejlesztések – kiemelten KKV-k esetén – Generációváltás támogatása modern technológiák bevonásával

	1.3. Kutatóbázisok fejlesztése – K+F bázis bővítése a helyi szereplők erősítése által – Kutatási és gazdasági hálózatok közti kapcsolatok erősítése (pl. duális képzés egyes elemeinek támogatása révén) 1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése – Helyi termelői piacok fejlesztése – Helyi termelők komplex fejlesztési programja – Szociális gazdaság, szociális vállalkozások fejlesztése		
Indikátorok meghatározása	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma A programban résztvevő kutatóhelyek száma Iparüzési-adó bevétel alapjának változása Teremtett új munkahelyek száma (fő, FTE) Fejlesztett ipari terület (ha)		
Indikatív forrásallokáció	Intézkedés	Forrásigény	Források
	1.1. A KKV-szektor beruházásainak ösztönzése	22,5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.2. Digitalizáció szintjének növelése	12,5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.3. Kutatóbázisok fejlesztése	11 Mrd Ft	uniós és hazai források
	1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése	4 Mrd Ft	uniós és hazai források
	Összesen	50 Mrd Ft	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások, társadalmi szervezetek, felsőoktatási intézmények, térségi együttműködések		

3.2. II. prioritás – Turisztikai feltételrendszer fejlesztése

<i>A prioritás megnevezése</i>		II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése
<i>A prioritás indoklása</i>		- Vas megye kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus tekintetében (gyógy- és termálfürdők, klimatikus környezet, érintetlen táj, kulturális értékek), melyek fejlesztése - a fenntarthatóság szempontjait szem előtt tartva - kiemelt potenciált rejt magában. - Ezt erősíti a COVID-19 járványhelyzet várható hatásaként a belföldi turizmus és az egészség- és aktív-turizmus iránti kereslet növekedése. - A gyógyfürdők, mint kiemelt „turisztikai mágnesek” (Bük, Sárvár) mellett szükséges a kapcsolódó aktív turisztikai kínálatok fejlesztése. - Kiemelt jelentőséggel bír a turizmus szereplői közti koordináció, életképes, szektorokon és határokon átívelő hálózatok kialakítása, mely nagymértékben képes növelni a szektor válságokkal szembeni ellenállóságát.
Prioritás kapcsolódása	a terület-fejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság
	a terület-fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése
	az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül Zöldebb, karbonmentes Európa - a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel. Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A célkitűzések egyrészt a turisztikai vonzerőhöz kapcsolódó energetikai beruházásokkal (pl. termál- és gyógyfürdők hulladékhőjének hasznosításával), másrészt a turizmusban érdekelt helyi kisvállalkozások támogatásának útján érvényesíthető (ahol külön hangsúlyt kap a járványhelyzet miatt nehéz helyzetbe került vállalkozások támogatása).

A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz), Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)		
A prioritás keretében tervezett intézkedések ismérvei	A prioritás keretein belül tervezett intézkedések: 2.1. aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése 2.2. szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése Területi relevancia: a megye teljes területe Potenciális kedvezményezett kör: vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, önkormányzati fenntartású intézmények, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, non-profit szervezetek. A tervezett intézkedések és tématerületek: 2.1. Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése – Egészségturisztikai fejlesztések kiemelten a büki és a sárvári fürdőkhöz kapcsolódóan – Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése (beleértve a kulturális és gasztro-turizmust is) – Turisztikai szereplők hálózatosodásának elősegítése 2.2. Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése – Szálláshelyek kapacitásfejlesztése – Szálláshelyek minőségfejlesztése – Szálláshelyek energetikai korszerűsítése		
Indikátorok meghatározása	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma A programban résztvevő önkormányzatok száma Teremtett új munkahelyek száma		
Indikatív forrásallokáció	Intézkedés	Forrásigény	Források
	2.1. Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése	15,5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	2.2. Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése	20 Mrd Ft	uniós és hazai források
	Összesen	35,5 Mrd Ft	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások, társadalmi szervezetek, térségi együttműködések, TDM szervezetek		

3.3. III. prioritás – Humán közszolgáltatások fejlesztése

<i>A prioritás megnevezése</i>		III. Humán közszolgáltatások fejlesztése
<i>A prioritás indoklása</i>		- Vas megye térstruktúrájának változásait – így a megyeszékhely környékének szuburbanizációs folyamatokból következő népességszám-növekedését – szükséges a humán ellátórendszerek vonatkozásában is nyomon követni. - Ennek megfelelően szükséges a humán ellátórendszerek fejlesztése a szolgáltatás-szervezés térségi alapú megközelítésével. - A tématerület kiemelt jelentőséggel bír annak egészségügyi vonatkozásai miatt (COVID). - A népesség és a szakképzett munkaerő megtartása – Ausztria közelsége és elszívó hatása okán is – minőségi humán szolgáltató szektort kíván meg. - Fontos kihívást jelent a megyében – hasonlóan a nemzeti/európai trendekhez – a népesség elöregedése. - Az (összehangolt) intézményi fejlesztések mellett hasonlóképp fontos a lakosság tudatformálása (pl.: megelőzés, kampányok, stb.), továbbá a foglalkoztatáspolitikát tekintve az aktív beavatkozások támogatása.
Prioritás kapcsolódása	a terület-fejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	Élhető települések és javuló környezeti állapot Gyarapodó tudástőke
	a terület-fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	A közszolgáltatások klímabarát fejlesztése A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása
	az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseire	Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával. <u>A kapcsolódás bemutatása:</u> A célkitűzések egyrészt a humán ellátórendszer minőségét és elérhetőségét illető fejlesztések révén, másrészt aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök alkalmazásával járulnak hozzá a „Szociálisabb Európa” célkitűzés megvalósításához.
<i>A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása</i>		Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

A prioritás keretében tervezett intézkedések ismérvei	A prioritás keretein belül tervezett intézkedések: 3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése 3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése 3.3. Szociális ellátórendszerek fejlesztése 3.4. Foglalkoztatás-politikai beavatkozások Területi relevancia: a megye teljes területe Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, önkormányzati fenntartású intézmények, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, társadalmi szervezetek, non-profit szervezetek, sportszervezetek és sportszövetségek, kamarák. A tervezett intézkedések és tématerületek: 3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése – Bölcsőde, óvoda-fejlesztések – Közoktatási és szakképző intézmények fejlesztése – Kulturális intézmények fejlesztése 3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése – Egészségügyi alap- és járóbeteg- szakellátás fejlesztése – Fekvőbeteg-ellátás korszerűsítése – Megelőző, preventív intézkedések 3.3. Szociális ellátórendszerek fejlesztése – Szociális alapinfrastruktúra fejlesztése – Időotthonok fejlesztése – active ageing beavatkozások, alkonygazdaság 3.4. Foglalkoztatás-politikai beavatkozások – Munkaerőpiaci támogatások és szolgáltatások (foglalkoztatási paktumok) – Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés) – Atipikus foglalkoztatási formák támogatása									
Indikátorok meghatározása	Érintett intézmények, feladatellátási helyek száma Támogatott infrastruktúra mérete A programban érintett népesség száma A programban érintett népesség száma – 65 év felett A munkaerőpiaci programokban részt vevők száma									
Indikatív forrásallokáció	<table><tr><th>Intézkedés</th><th>Forrásigény</th><th>Források</th></tr><tr><td>3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése</td><td>20 Mrd Ft</td><td>uniós és hazai források</td></tr><tr><td>3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése</td><td>18 Mrd Ft</td><td>uniós és hazai források</td></tr></table>	Intézkedés	Forrásigény	Források	3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése	20 Mrd Ft	uniós és hazai források	3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése	18 Mrd Ft	uniós és hazai források
Intézkedés	Forrásigény	Források								
3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése	20 Mrd Ft	uniós és hazai források								
3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése	18 Mrd Ft	uniós és hazai források								

	3.3. Szociális ellátórendszerek fejlesztése	6,5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	3.4. Foglalkoztatás-politikai beavatkozások	5,5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	Összesen	50 Mrd Ft	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, vállalkozások, társadalmi szervezetek.		

3.4. IV. prioritás – Egészséges, fenntartható települések

<i>A prioritás megnevezése</i>		IV. Egészséges, fenntartható települések
<i>A prioritás indoklása</i>		- A megye kedvező környezeti állapotának megőrzése kiemelt cél, mely egyben más beavatkozásoknak (pl.: életminőség biztosítása, aktív turisztikai fejlesztések, stb.) is alapját képezi. - Összefüggésben az előző ponttal, szükséges a hiányzó környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése – pl. szennyvíz- és hulladékkezelés területén. - A klímaváltozás már helyi szinten is jelentkező hatásait mérsékelni szükséges, akárcsak az ahhoz történő adaptációt elősegíteni. - A megújuló energiaforrások használatának erősítése, összhangban a nemzeti és uniós trendekkel. - Összességében a prioritás által megcélzott beavatkozások alapvető jelentőséggel bírnak az élhető megyei környezet kialakítása vonatkozásában, s ezáltal a népesség megtartásában betöltött szerepük megkérdőjelezhetetlen. - A szemléletformálás a lakosság környezettudatossági szintjének növelését eredményezi, amelynek hatásaként a megyében csökkenhet a környezetterhelés mértéke, a lakosság egyre szélesebb rétege választhat az életvitelével kapcsolatos döntések során fenntartható alternatívát
Prioritás kapcsolódása	a terület-fejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	Élhető települések és javuló környezeti állapot
	a terület-fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	A környezetvédelmi alpinfrastruktúra javítása Közzolgáltatások klímabarát fejlesztése A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása
	az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseikhez	Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel. Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával. A kapcsolódás bemutatása: A „Zöldebb, karbonmentes Európa” célkitűzéshez való kapcsolódás a környezetvédelmi fókuszú beavatkozások révén biztosítható, míg a „Szociálisabb Európa” célkitűzés a kisebb települések szennyvízhálózatra való rákötése révén biztosítja az alapvető szolgáltatások elérhetőségét az itt élő európai polgárok számára is.

A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása	Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz), Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
A prioritás keretében tervezett intézkedések ismérvei	A prioritás keretein belül tervezett intézkedések: 4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése 4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása 4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása 4.4. Okos települések Területi relevancia: a megye teljes területe Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások, non-profit szervezetek, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek, társadalmi szervezetek, kutatóhelyek. A tervezett intézkedések és tématerületek: 4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése – Szennyvíz-elvezetés és -tisztítás fejlesztése, ivóvízhálózatok rekonstrukciója – Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság erősítése – Ár- és csapadékvíz-védelmi beavatkozások – Egyéb környezetvédelmi infrastruktúrára vonatkozó beavatkozások 4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása – Települési zöldítési program – Klíma-alkalmazkodás elősegítése, klímatudatos tervezés – Szemléletformálás 4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása – Megújuló energia-felhasználás növelése 4.4. Okos települések – Innovatív település-fejlesztési megoldások alkalmazása, – Digitális hálózatok fejlesztése
Indikátorok meghatározása	Szennyvízkezelésbe újonnan bevont háztartások száma Kialakított csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek hossza Program által érintett települések száma Az ÜHG kibocsátás csökkenése CO₂ egyenértéken A program eredményeként szélessávú interneteléréssel rendelkező háztartások száma

Indikatív forrásallokáció	Intézkedés	Forrásigény	Források
	4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése	70 Mrd Ft	uniós és hazai források
	4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása	5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása	8 Mrd Ft	uniós és hazai források
	4.4. Okos települések	7 Mrd Ft	uniós és hazai források
	Összesen	90 Mrd Ft	
A program lebonyolításban közreműködő szereplők	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások, társadalmi szervezetek		

3.5. V. prioritás – Közlekedésfejlesztés

<i>A prioritás megnevezése</i>		V. Közlekedésfejlesztés
<i>A prioritás indoklása</i>		- A megye alacsonyabb rendű úthálózatának hossza az országos átlag feletti – összefüggésben településszerkezetével –, melynek minőség-fejlesztése alapvető jelentőséggel bír a vidéki népesség életminőségére. - Hasonlóképp: a motorizáció előrehaladott foka a városok – kiemelten a megyeszékhely és vonzáskörzete – vonatkozásában jelent kezelendő problémát. - Fenti két probléma összefügg a közösségi közlekedés hiányosságaival. - Utóbbi együtt kell járjon a fenntartható közlekedésre vonatkozó összehangolt fejlesztésekkel (pl.: vasúti közlekedés előtérbe helyezése, intermodalitás, kerékpáros közlekedés erősítése, modern utastájékoztatási rendszerek, IT-alkalmazások, közlekedésbiztonsági beavatkozások, stb.)
Prioritás kapcsolódása	a terület-fejlesztési koncepció átfogó céljaihoz	Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság Élhető települések és javuló környezeti állapot
	a terület-fejlesztési koncepció stratégiai céljaihoz	Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése
	az EU 2021-2027-es főbb célkitűzéseikhez	Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel. Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal. A kapcsolódás bemutatása: A „Zöldebb, karbonmentes Európa” célkitűzéshez való kapcsolódás a „soft mobility” beavatkozásai révén, míg a „Jobban összekapcsolt Európa” célkitűzés a stratégiai szállítási lehetőségekre való jobb rácsatlakozást biztosító fejlesztések révén biztosítható.
<i>A prioritáshoz kapcsolódó ágazati fejlesztési igények beazonosítása</i>		Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz) Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

A prioritás keretében tervezett intézkedések ismérvei	A prioritás keretein belül tervezett intézkedések: 5.1. Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében 5.2. Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése 5.3. Községi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése 5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése Területi relevancia: a megye teljes területe Potenciális kedvezményezett kör: települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, vállalkozások, non-profit szervezetek, MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt., NIF Zrt., Magyar Közút Nonprofit Zrt. A tervezett intézkedések és tématerületek: 5.1. Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében – Beruházás vonalas közlekedési rendszerekbe 5.2. Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése – Alsórendű közúthálózat fejlesztése a centrumok jobb elérhetősége, valamint az életminőség javítása érdekében 5.3. Községi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése – Infrastrukturális beruházások a községi közlekedés területén – Intermodalitás – Közlekedésbiztonság – Közlekedési szövetség/együttműködés – integrált jegy-rendszer és utastájékoztató, egységes térségi fejlesztési tervek 5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése – Hivatásforgalmi célú kerékpárút-hálózati fejlesztések – B+R és kapcsolódó beruházások – Szemléletformáló elemek		
Indikátorok meghatározása	Program által érintett települések száma Épített és/vagy felújított úthálózat hossza Épített és/vagy felújított vasútvonalak hossza Épített kerékpárút hossza Épített B+R parkolók száma		
Indikatív forrásallokáció	Intézkedés	Forrásigény	Források
	5.1. Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében	300 Mrd Ft	uniós és hazai források
	5.2. Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése	30 Mrd Ft	uniós és hazai források
	5.3. Községi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése	20 Mrd Ft	uniós és hazai források

	5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése	5 Mrd Ft	uniós és hazai források
	Összesen	355 Mrd Ft	
<i>A program lebonyolításban közreműködő szereplők</i>	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, vállalkozások, társadalmi szervezetek, MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt., NIF Zrt., Magyar Közút Nonprofit Zrt.		

4. A tervezéskísérő eljárások dokumentációja

A fejezet a környezeti-társadalmi hatásvizsgálat elkészültét követően kerül kiegészítésre.

5. A végrehajtásban közreműködő szervezetek közötti munkamegosztás, együttműködés és információcsere meghatározása, az érdekérvényesítés rendszere

PARTNERSÉGI TERV

Vas Megye Területfejlesztési Konceptiójának és Vas Megye Területfejlesztési Programjának felülvizsgálatához

Jogszábeli háttér:

A területfejlesztési koncepció, a területfejlesztési program és a területrendezési terv tartalmi követelményeiről, valamint illeszkedésük, kidolgozásuk, egyeztetésük, elfogadásuk és közzétételük részletes szabályairól szóló 218/2009. (X. 6.) kormányrendelet (a továbbiakban Korm. rendelet) 13. § (1) bekezdése értelmében a területfejlesztési koncepció és program kidolgozásának része az állampolgárok, az érdekképviseltek, a társadalmi szervezetek és a vállalkozások tervezésbe való bevonását részletező partnerségi terv.

A 13. § (2) alapján a partnerségi tervben meg kell határozni:

1. a bevonandó célcsoportot,
2. a bevonás tervezett eszközeit és részvételi formáit,
3. a bevonás céljait.

A 17. § (2) alapján a területfejlesztési koncepció és program egyeztetése során tett véleményeket, társadalmi észrevételeket és a tervezői válaszokat az egyes munkafázisok dokumentációjához kell csatolni.

A 18. § (1) és (5) alapján a megyei területfejlesztési koncepció és program véleményezésére jogosultak körét a Korm. rendelet 10. számú melléklete 1. és 2.; 6- 8.; 10. és 13. pontjai tartalmazzák.

A bevonandó célcsoportok:

a) A Korm. rendeletben megnevezett véleményezésre jogosult szervek (a 10. melléklet alapján)

1. miniszterek;
2. a következő kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek:
 - a. Központi Statisztikai Hivatal,
 - b. érintett megyei kormányhivatal,
 - c. Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal,
 - d. Országos Atomenergia Hivatal;
3. Országos Környezetvédelmi Tanács;
4. Magyar Tudományos Akadémia;
5. országos önkormányzati érdekszövetségek;
6. az érintett térségi fejlesztési tanácsok;
7. az érintett megyei önkormányzatok;
8. az érintett megyei jogú város önkormányzata;
9. az érintett települési önkormányzatok;
10. az érintett területi államigazgatási szervek közül:

- a. területi környezetvédelmi és természetvédelmi hatóság,
- b. illetékes vízügyi hatóság,
- c. működési területével érintett nemzeti park igazgatóság,
- d. működési területével érintett vízügyi igazgatóság,
- e. Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.

b) Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében:

- gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői,
- társadalmi szervezetek;
- felsőoktatási intézmények, kutatóhelyek, szakképzési centrumok;
- érdekképviselők, konzultációs fórum;
- egyéb szervezetek;
- állampolgárok

A tervezési folyamat során az egyeztetésbe bevonni tervezett partnerek fentiek szerint meghatározott köre: Jogszabályban megnevezett véleményezésre jogosult szervek	Korm. rendelet 10. melléklete szerint A területfejlesztési koncepciók és programok véleményezésére jogosult szervek
Miniszterek	
Agrárminisztérium	1. miniszterek
Belügyminisztérium	
Emberi Erőforrások Minisztériuma	
Innovációs és Technológiai Minisztérium	
Honvédelmi Minisztérium	
Igazságügyi Minisztérium	
Külgazdasági és Külügyminisztérium	
Pénzügyminisztérium	
Miniszterelnökség	
Miniszterelnöki Kabinetiroda	
a nemzeti vagyon kezeléséért felelős tárca nélküli miniszter	
a Paksi Atomerőmű két új blokkja tervezéséért, megépítéséért és üzembe helyezéséért felelős tárca nélküli miniszter	
családokért felelős tárca nélküli miniszter	
Kormányhivatalok, illetve önálló szabályozó szervek	
Központi Statisztikai Hivatal	2.a)
Vas Megyei Kormányhivatal	2.b)
Magyar Energetikai és Közműszabályozási Hivatal	2.c)
Országos Atomenergia Hivatal	2.d)
Országos Környezetvédelmi Tanács	3.
Magyar Tudományos Akadémia	4.
országos önkormányzati érdekszövetségek	
Megyei Önkormányzatok Országos Szövetsége	5.
Megyei Jogú Városok Szövetsége	
Települési Önkormányzatok Szövetsége	
Községek, Kistelepülések és Kistérségek Országos Önkormányzati Szövetsége	

Kisvárosi Önkormányzatok Országos Érdekszövetsége	
Magyar Önkormányzatok Szövetsége	
Magyar Faluszövetség	
az érintett térségfejlesztési tanácsok	
M9 térségfejlesztési tanács	6.
az érintett megyei önkormányzatok	
Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat	7.
Zala Megyei Önkormányzat	
az érintett megyei jogú város önkormányzata	
Szombathely Megyei Jogú Város Önkormányzata	8.
az érintett települési önkormányzatok	
Vas megye Szombathely Megyei Jogú Városon kívüli 215 önkormányzata	9.
az érintett államigazgatási szervek közül	
Vas Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály	10.a)
Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	10.b)
Órségi Nemzeti Park Igazgatóság	10.c)
Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság	10.d)
Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft.	10.e)

Korm. rendelet 13. § (1) bekezdése értelmében bevonásra kerülnek:

A gazdasági, üzleti és vállalkozó szektor szereplői:

Schaeffler Savaria Kft.	Aptiv Services Hungary Kft.	BPW-Hungária Kft.
TDK Hungary Components Kft	Swietelsky Vasúttechnika Kft.	LINDE GÁZ Magyarország Zrt.
CELLCOMP Kft.	Allison Transmission Hungary	Opel Szentgotthárd Kft.
Szombathelyi Erdészeti Zrt.	FALCO Zrt.	Nestlé Hungária Kft.
Babati és Társa Kft.	Büki Gyógyfürdő Zrt.	Sárvári Gyógyfürdő Kft.
Seton Hungary Kft.	AVIA Diesel Kft.	Paccor Hungary Kft.
Taravis Kft.	SCHOTT Hungary Kft.	Kromberg és Schubert Kft.
Castrum Ferrum Kft.	Ada Nova Kft.	Kiswire Szentgotthárd Kft.
Ivy Technology AMS Hungary Kft.	MAM-Hungária Kft.	LISS Kft.
World Proteins Kft.	Hétforrás Zrt.	SáGa Foods Zrt.
Karintia Kft.	Gravitáció Kft.	König Maschinen Kft.
VASIVÍZ Zrt.	MIELL Quality Kft.	SFL Technologies Kft.
Rábaparti Kft.		

Társadalmi szervezetek:

Magyar Vöröskereszt Vas Megyei Szervezete	Szombathelyi Egyházmegyei Karitás
Vas Megyei Tudományos Ismeretterjesztő Egyesület	Vas Megyéért Egyesület
Vas Megyei Civil Közösségi Szolgáltató Központ	Sporthorgász Egyesületek Vas Megyei Szövetsége
Vas Megyei Polgárőr Szervezetek Szövetsége	Mozgássérültek Vas Megyei Egyesülete
Vakok- és Gyengénlátók Egyesülete	Kerekerdő Alapítvány
Hegypásztor Kör Egyesület	

Felsőoktatási intézmények, szakképzési centrumok, kutatóhelyek:

PTE Szombathelyi Képzési Központ	ELTE Savaria Egyetemi Központ
----------------------------------	-------------------------------

Érdekképviselők:

Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara	Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Vas Megyei Szervezete
Vas Megyei Építész Kamara	Vas Megyei Mérnöki Kamara
Országos Magyar Vadászkamara Vas Megyei Területi Szervezete	Magyar Orvosi Kamara Vas Megyei Területi Szervezete
Vas Megyei Gyógyszerész Kamara	Vas Megyei Munkaadók- és Gyáriparosok Szövetsége
Vállalkozók Országos Szövetsége Vas Megyei Szervezete	

Egyéb szervezetek:

Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Vas Megyei Kirendeltsége	Vas Megyei Rendőr-főkapitányság
Veszprém Megyei Kormányhivatal Hatósági Főosztály Bányászati Osztály	Markusovszky Egyetemi Oktatókórház
Magyar Közút Nonprofit Zrt. Vas Megyei Igazgatósága	Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt.
Stkh Sopron és Térsége Nonprofit Kft.	Vasivíz Zrt.
Vas Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság	E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt.
Volánbusz Zrt.	MÁV Zrt.
GySEV Zrt.	Magyar Államkincstár Vas Megyei Igazgatósága
Szombathelyi Egyházmegye	Evangelikus Lelkészi Hivatal
Református Lelkészi Hivatal	

A bevonás eszközei és részvételi formái:

A Korm. rendelet 13. § (2) b) pontja szerint az egyes tervezési elemekhez és fázisokhoz kapcsolódó bevonás tervezett eszközei és részvételi formái: kommunikációs kampány, kiállítások, helyi média, tájékoztató kiadványok, állampolgári vélemények gyűjtése, nyilvános fórumok, konferenciák, eseti bizottság, közvélemény-kutatás (szociológiai kutatás, fókuszcsoportos kutatás, munkacsoport megbeszélések, zsűrik).

A gyorsabb információcsere és a kialakult járványügyi helyzet miatt a Partnerségi Terv végrehajtása során elsősorban az elektronikus felületeket, illetve a digitális információs csatornákat indokolt alkalmazni (a fentiek közül leginkább a kommunikációs kampányt, a helyi médiát, az állampolgári vélemények online gyűjtését és igény esetén online konferencia megtartását), figyelembe véve a Pénzügyminisztérium által a megyei önkormányzatok számára rendelkezésre bocsájtott tervezési útmutatókat.

Az előkészítő fázisokban lehetőség szerint a közvetlen megkeresés (elektronikus levél) alkalmazandó. Amennyiben ez nem lehetséges, akkor a Vas Megyei Önkormányzat hivatalos oldalán (www.vas megye.hu) szükséges az információkat elhelyezni. A tervezési dokumentumok egyeztetési változatainak véleményezési eljárásai során a jogszabály szerint kötelezően bevonandó célcsoportoknál közvetlen elektronikus megkeresés, egyéb szereplők esetében a honlapon történő meghirdetés indokolt.

A bevonás céljai:

A partnerségi terv alapján történő bevonás céljai: az állampolgárok, az érintett területen működő érdekképviselők, a térség területfejlesztési szereplői és a véleményezésre jogosult szervek Vas megyét érintő elképzeléseinek áttekintése; a helyzetelemzés pontosítása; intézkedési javaslatok megfogalmazása; az elkészült egyeztetési anyagok véleményezése.

A partnerségi elv érvényesítésének céljai:

- egy adott település, térség vagy ágazat helyzetének, illetve fejlesztési igényeinek feltárása, részletesebb megismerése;
- a hatékonyabb megvalósítás elősegítése azáltal, hogy a tervezés teljes életciklusa alatt bevonásra kerülnek a program megvalósításában és a koncepcióban meghatározott célok elérésében aktív szerepet játszó szereplők;
- a bevont partnerek jobban ismerik saját településük, térségük és ágazatuk valós szükségleteit, ezért fókuszáltabb intézkedések és beavatkozások fogalmazhatók meg.

A területi tervezési feladatok végrehajtását, valamint a Partnerségi Terv végrehajtásának adminisztratív, kommunikációs és szervezési feladatait a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal látja el.

A Partnerségi Terv végrehajtásával kapcsolatos feladatok:

- a területi tervezési feladatok végrehajtásának koordinációja;
- a társadalmi konzultáció egyes fázisainak módszereire vonatkozó javaslatlattétel;
- a társadalmi egyeztetés egyes szakaszaiban az alkalmazott eszközök szervezeti, technikai hátterének megszervezése és megteremtése;
- a társadalmi egyeztetések résztvevőinek azonosítása;
- a társadalmi egyeztetések időszakának, helyszínének, felületének meghatározása és azok nyilvánosságának biztosítása;
- a beérkezett vélemények, észrevételek, kérdések megválaszolása;
- a területi terv egyeztetése során tett vélemények, társadalmi észrevételek – valamint a tervezői válaszok -, tervezési dokumentációhoz történő csatolása.

6. A végrehajtás és a finanszírozás intézményi és eljárásrendi rendszerének átfogó bemutatása

A 2021-2027-es fejlesztési ciklusra vonatkozó tervezés tekintetében a végrehajtási és finanszírozási rendszer egyes elemei még egyeztetés alatt állnak. Ugyanakkor, mint azt a Pénzügyminisztérium által kiadott, már többször hivatkozott módszertani segédlet („Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez”) is leszögezi:

„A 2014-2020 közötti időszakhoz hasonlóan Magyarország elkészíti a 2021–2027 közötti kohéziós célú uniós támogatások felhasználására irányadó legmagasabb szintű nemzeti tervezési dokumentum, a Partnerségi Megállapodást (PM). A PM rögzíti, hogy a Magyarországra érkező uniós fejlesztési (kohéziós és a halászati ágazatot támogató) források, hogyan fogják támogatni a nemzeti fejlesztési célokat és az Európai Unió szakpolitikai céljait. Mindemellett integrálja a legfontosabb hazai stratégiai dokumentumok, kiemelten az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK) nemzeti fejlesztési céljait, valamint az EU releváns országspecifikus ajánlásokra reagáló üzeneteit is. A PM meghatározza a kapcsolódó uniós források eredményes és hatékony felhasználásának feltételeit. A Partnerségi Megállapodást az EU Bizottsága hagyja jóvá, Magyarország Kormányával folytatott egyeztetéseket követően. A Partnerségi Megállapodásban kijelölt fejlesztési irányok részleteit operatív programok rögzítik: a Strukturális Alapok és a Kohéziós Alap forrásaira épülő ágazati operatív programok és területi operatív program (OP), valamint az Európai Tengerügyi és Halászati Alap operatív programja. A Partnerségi Megállapodás hatálya alá hét (hat ágazati, egy területi) operatív program tartozik, a Közös Agrárpolitika (KAP) keretében készül a KAP stratégiai tervre külön tervezési eljárás vonatkozik”.

Hivatkozott segédlet kimondja továbbá, hogy „A 2021-2027 közötti uniós finanszírozású programok végrehajtási rendszerének kialakítása – beleértve az intézményrendszeri és eljárásrendi kérdéseket – az Innovációs és Technológiai Minisztérium feladat- és hatásköre. Ennek kereteit várhatóan a Partnerségi Megállapodás fogja tartalmazni. A végrehajtási rendszer kidolgozása folyamatban van, végleges kialakítása az Európai Bizottsággal történt egyeztetéseket követően lehetséges. Előzetes információk alapján a tervezett végrehajtási rendszer lényeges elemei megegyeznek a 2014-2020 közötti időszakban kialakítottal.”

Fentieken túl meghatározó a megyei önkormányzat törvényileg rögzített szerepköre, miszerint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a megyei önkormányzatok területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat látnak el. A törvényben foglalt közfeladatok ellátása során a megyei önkormányzat összehangolja a kormányzat, az önkormányzatok és a gazdasági szervezetek fejlesztési elképzeléseit, ennek keretében a tervezés és a végrehajtás során gondoskodik a partnerség elvének érvényesítéséről – ld. e tekintetben a 2.2. alfejezetben közölt részletes leírást.

6.1. Tervezett operatív programok

A nemzeti fejlesztéspolitika céljaira és beavatkozásaira rendelkezésre álló, Partnerségi Megállapodás 2021. május 12-i tervezetében meghatározottak szerint a mintegy 9.183 mrd Ft (350-es EUR/HUF árfolyamon számított) forrást a jelenlegi – még társadalmi egyeztetésen lévő - tervek szerint az alábbi **nyolc operatív programon** keresztül kívánja Magyarország teljesíteni:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)

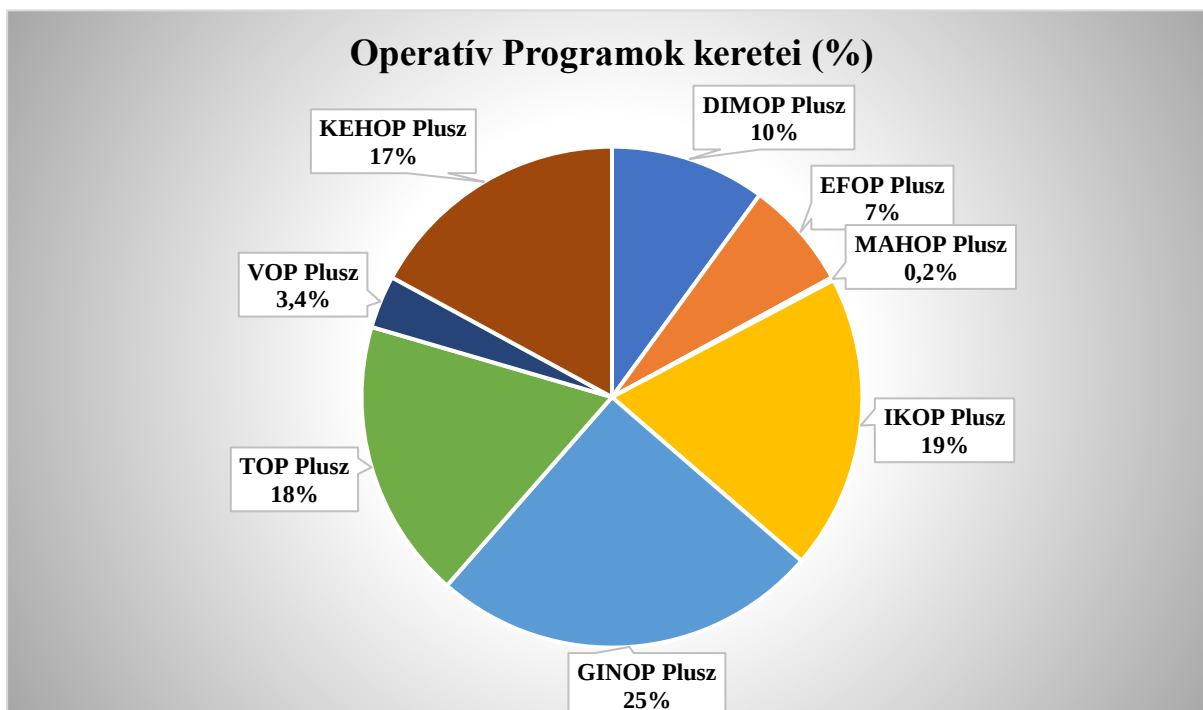
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

Az EU szakpolitikai célkitűzéseire való illeszkedést, valamint a felhasználható alapokat mutatja a következő ábra:

EU szakpolitikai célkitűzései	PO1 Versenyképesebb és intelligensebb Európa	PO2 Zöldebb Európa	PO3 Jobban összekapcsolt Európa	PO4 Szociálisabb és befogadóbb Európa	PO5 A polgárokhoz közelebb álló Európa
Alap	ERFA	ERFA KA ETHAA	ERFA KA	ESZA+ ERFA	ERFA
Programok	GINOP Plusz DIMOP Plusz	KEHOP Plusz IKOP Plusz TOP Plusz DIMOP Plusz MAHOP Plusz	IKOP Plusz	EFOP Plusz GINOP Plusz TOP Plusz DIMOP Plusz	TOP Plusz GINOP Plusz

Az Operatív Programok teljes keretére - a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján – **9.183 Mrd Ft** áll rendelkezésre (7 éves keret), várhatóan az alábbi megoszlással:

A 2021-27-es felzárkóztatási keretösszeg tervezett felosztása az operatív programok között (%)

Fenti pénzeszközök a 8 tervezett operatív program keretében a következő prioritás-rendszerben fejtenék ki hatásukat:

Operatív program neve	Operatív program prioritásai
Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP)	1. prioritási tengely: Intelligensebb Magyarország 2. prioritási tengely: Hi-tech és zöld átállás 3. prioritási tengely: Magyarország csatlakoztatva 4. prioritási tengely: Digitális Állampolgárság
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)	1. prioritási tengely: Egészségügyi fejlesztések 2. prioritási tengely: XXI. századi köznevelés 3. prioritási tengely: Társadalmi felzárkózási fejlesztések 4. prioritási tengely: Szociális fejlesztések 5. prioritási tengely: Rászoruló személyek támogatása 6. prioritási tengely: Család- és ifjúságügyi fejlesztések
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)	1. prioritási tengely: A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése 2. prioritási tengely: A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása
Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)	1. prioritási tengely: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése - Kohéziós Alapból finanszírozott alprioritás 2. prioritási tengely: TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése 3. prioritási tengely: Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)	1. prioritási tengely: Vállalkozásfejlesztés 2. prioritási tengely: Kutatás, fejlesztés, innováció 3. prioritási tengely: Fenntartható munkaerőpiac 4. prioritási tengely: Ifjúsági garancia 5. prioritási tengely: Felsőoktatás, szakképzés 6. prioritási tengely: Turizmus, örökségvédelem
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)	1. prioritási tengely: Versenyképes megye 2. prioritási tengely: Klímabarát megye 3. prioritási tengely: Területi humán fejlesztések 4. prioritási tengely: Budapesti infrastrukturális fejlesztések 5. prioritási tengely: Budapesti humán fejlesztések
Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)	1. prioritási tengely: Vízgazdálkodás és katasztrófakockázat csökkentés 2. prioritási tengely: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság 3. prioritási tengely: Környezet- és természetvédelem 4. prioritási tengely: Megújuló energiagazdaság 5. prioritási tengely: Méltányos Átmenetet Támogató Alap
Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)	Technikai segítségnyújtási prioritások

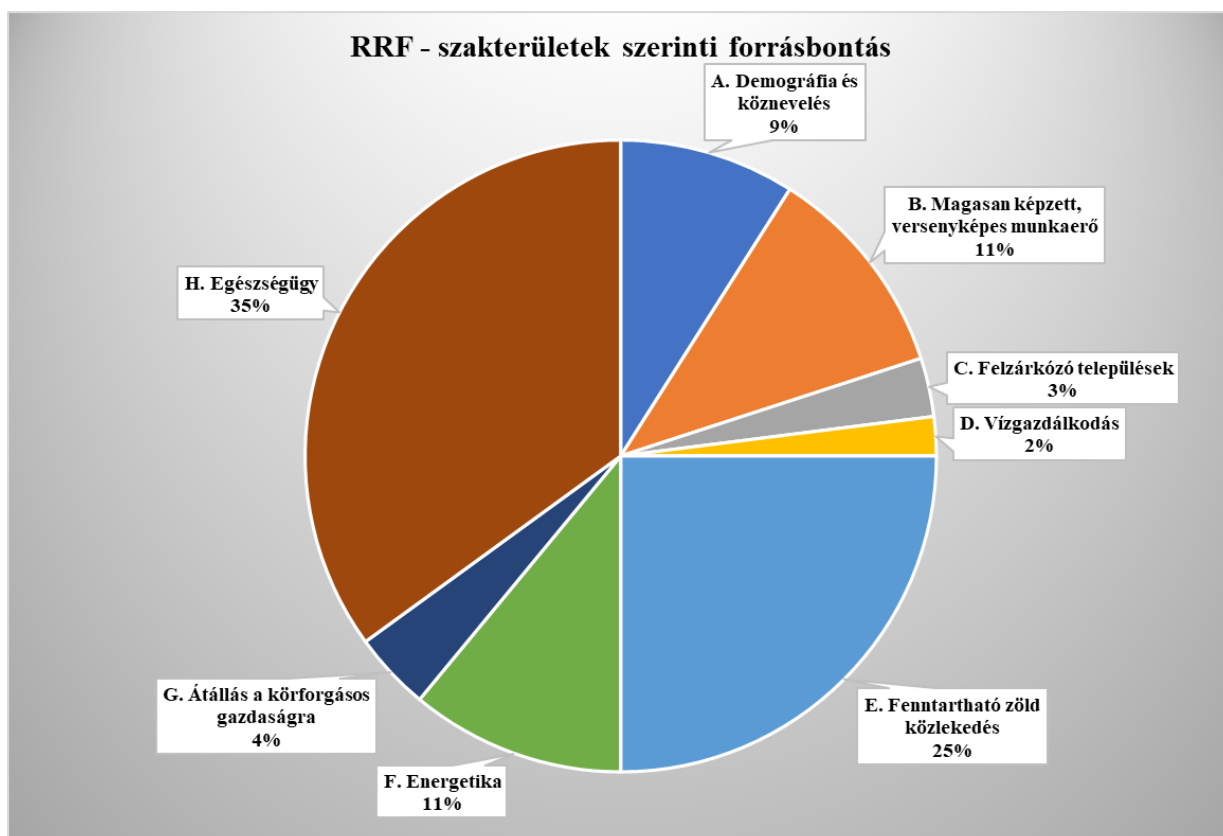
A Partnerségi Megállapodás keretében felhasználni tervezett Alapok (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap+, Kohéziós Alap, Igazságos Átmenet Alap, Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap) mellett jelentős források tervezettek EMVA forrásból is. A 2023-27-es időszakban az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) már nem tartozik a Partnerségi Megállapodás hatálya alá, felhasználásáról a tagállamonként kidolgozott KAP Stratégiai Terv (továbbiakban: KAP ST) rendelkezik, mely egyaránt kiterjed a Közös Agrárpolitika (KAP) I. és II. pillérére. A 2021-2022 évek, átmeneti évek az EMVA, azaz a Vidékfejlesztési Program (továbbiakban: VP) esetében.

A kohéziós és strukturális alapok terhére finanszírozott operatív programok mellett Vas megye esetén külön szót kell ejteni a területi együttműködési alap keretében tervezett nemzetközi (interregionális, transznacionális és bilaterális) programokról, melyekben a megyében működő szervezetek hagyományosan jól szerepelnek, és amelyek keretében létrehozott együttműködéseket – különös tekintettel a szomszédos megyékkel és határmenti szervezetekkel kialakított kapcsolatra – a jövőben is célszerű folytatni.

6.2. Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz

A felzárkóztatási források mellett az Európai Unió további jelentős összegek felhasználását teszi lehetővé a **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz** keretében is, amit az Unió a járvány okozta károk enyhítésére, valamint a klímaváltozás okozta kihívásokra történő felkészülés céljából hozott létre. Az eszköz keretéből Magyarország 2021. május 10-i állapot szerint 2511,27 milliárd forint forrással számol, aminek a felhasználására vonatkozó részleteket Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve fogalmazza meg. A tervezet célrendszere alapján az elképzelések szerint az alábbi szakterületeken tervezett beavatkozás:

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz keretösszegének tervezett felosztása az egyes szakterületek között, (%)

Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve alapján szerkesztve

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz 9 komponense a következő:

A HET indikatív forrásallokációja komponensenkénti bontásban, 2021.05.10.

Komponens megnevezése	Komponens keretösszege RRF-ből (Mrd HUF)	Keretösszeg aránya komponensenként (%-ban)
A. Demográfia és köznevelés	230,69	9,19%
B. Magasan képzett, versenyképes munkaerő	281,00	11,19%
C. Felzárkózó települések	77,47	3,08%
D. Vízgazdálkodás	44,35	1,76%
E. Fenntartható zöld közlekedés	631,00	25,13%
F. Energetika	262,49	10,45%
G. Körforgásos zöld gazdaság	103,00	4,10%
H. Egészségügy	857,04	34,13%
I. Szakpolitikához nem sorolható országspecifikus ajánlások	24,21	0,96%
Összesen	2 511,27	100,0%

Forrás: Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve

6.3. Monitoring és értékelési terv

Összhangban a vonatkozó útmutatóval az alábbiakban táblázatos formában, prioritásszinten kerül bemutatásra a programban megcélzott intézkedések teljesülésének mérése, a program előrehaladásának nyomonkövetése:

Indikátor	Adat forrása	Bázisév	Dimenzió	Bázisérték	Célérték	Mérés gyakorisága
I. Prioritás – Gazdaságfejlesztés						
A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	FAIR rendszer	2021	db	0	50	kétévente
A programban résztvevő kutatóhelyek száma	FAIR rendszer	2021	db	0	5	kétévente
Iparüzési-adó bevétel alap változása	NAV	2021	Ft	2021-es érték	+5%	kétévente
Teremtett új munkahelyek száma	FAIR rendszer	2021	fő	0	1 500	kétévente
Fejlesztett ipari terület	FAIR rendszer	2021	ha	0	500	kétévente
II. Prioritás - Turisztikai feltételrendszer fejlesztése						
A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	FAIR rendszer	2021	db	0	20	kétévente
A programban résztvevő önkormányzatok száma	FAIR rendszer	2021	db	0	15	kétévente
Teremtett új munkahelyek száma	FAIR rendszer	2021	fő	0	1 500	kétévente
III. Prioritás - Humán közszolgáltatások fejlesztése						
Érintett intézmények, feladatellátási helyek száma	FAIR rendszer	2021	db	0	50	kétévente
Támogatott infrastruktúra mérete	FAIR rendszer	2021	m ²	0	12 000	kétévente
A programban érintett népesség száma	FAIR rendszer	2021	fő	0	30 000	kétévente

A programban érintett népesség száma – 65 év felett	FAIR rendszer	2021	fő	0	1 500	kétévente
A munkaerőpiaci programokban részt vevők száma	FAIR rendszer	2021	fő	0	2 000	kétévente
IV. Prioritás – Egészséges, fenntartható települések						
Szennyvízkezelésbe újonnan bevont háztartások száma	FAIR rendszer KSH/TEIR	2021	db	0	8 000	kétévente
Kialakított csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek hossza	FAIR rendszer	2021	fm	0	60 000	kétévente
Program által érintett települések száma	FAIR rendszer	2021	db	0	15	kétévente
Az ÜHG kibocsátás csökkenése CO ₂ egyenértéken	FAIR rendszer	2021	t/év	0	1 500	kétévente
A program eredményeként szélessávú interneteléréssel rendelkező háztartások száma	FAIR rendszer	2021	fő	0	10 000	kétévente
V. Prioritás - Közlekedésfejlesztés						
Program által érintett települések száma	FAIR rendszer	2021	db	0	50	kétévente
Épített és/vagy felújított úthálózat hossza	FAIR rendszer	2021	km	0	100	kétévente
Épített és/vagy felújított vasútvonalak hossza	FAIR rendszer	2021	km	0	50	kétévente
Épített kerékpárút hossza	FAIR rendszer / KENYI	2021	km	0	20	kétévente
Épített B+R parkolók száma	FAIR rendszer	2021	db	0	5	kétévente

A program és a benne szereplő intézkedések megvalósulásáról évente célszerű jelentést készíteni a megyei önkormányzat közgyűlése számára. A jelentéseket a program megvalósításhoz kapcsolódó finanszírozási programok (pl. operatív programok, egyéb hazai finanszírozású és nemzetközi támogatású programok) információs rendszeréből kinyert adatok alapján lehet összeállítani.

A jelentéseknek tartalmaznia kell az intézkedések megvalósulásának előhaladására vonatkozó pénzügyi (pl. kötelezettségvállalás és kifizetések) és naturális adatokat. Utóbbiak a megvalósult beruházások, programok főbb adatait, indikátorait összesítik.

Továbbá a jelentésekben célszerű szerepeltetni a célokhoz kapcsolódó eredményindikátorok aktuális állapotát, a megye gazdasági-társadalmi-környezeti helyzetének főbb adatait.

OPERATÍV PROGRAMRÉSZ

1. A tervezés háttere

Vas megye Területfejlesztési Programja szerkezetét tekintve követi a 218/2009. (X. 6.) számú Korm. rendeletben meghatározott követelményeket, valamint a Pénzügyminisztérium által 2020. október 6-án megjelentetett, *„Útmutató a megyei önkormányzatok, a főváros és a kiemelt térségi fejlesztési tanácsok számára a területfejlesztési program elkészítéséhez”* című dokumentumban megadott szempontokat. Az operatív program kidolgozásakor figyelembe vettük a Pénzügyminisztérium által előzetesen, munkaközi verzióként rendelkezésre bocsátott *„Útmutató a megyék Integrált Területi Programjainak kidolgozásához és megvalósításához 2021-2027”* című dokumentumot is. A jogszabályi háttér tárgyalása során továbbá meg kell említeni a szintén figyelembevett 1023/2019. (II. 11.) Korm. határozatot, mely a 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó európai uniós kohéziós források versenyképességet növelő felhasználásának tervezéséről rendelkezik.

A TOP-1.5.1-20 sz. pályázati felhívás keretében jóváhagyott projekt során 2021. január-márciusában történt meg a **megye területfejlesztési koncepciójának** aktualizálása, újrafogalmazva a megye átfogó és stratégiai céljait, jövőképét és horizontális célkitűzéseit. Ezek bázisán nyugszik az előzőekben kibontott **stratégiai program** és kerül megfogalmazásra az alábbiakban ismertetett **operatív program**. Előbbi programrész meghatározza azokat a fejlesztési prioritásokat, melyekhez a program operatív programrésze rendeli hozzá a részletes, forrásokat is megnevező végrehajtási szerkezetet. Az operatív program egyben fontos kapcsolódási pontként is szolgál – nevezetesen itt történik kapcsolódás a **megyei integrált területi program (ITP)** irányába is.

További lényeges keretfeltételt jelentenek – pénzügyi oldalról – azok az operatív programok, melyek a megfogalmazott beavatkozások fő finanszírozási oldalát jelentik. A **Partnerségi Megállapodás hatálya alá tartozó 8 operatív program** elfogadása 2021. júniusában még nem történt meg, ugyanakkor azok főbb keretvonalai már látszódnak. A 2021-2027-es periódus egyediségét adja továbbá, hogy a hagyományos operatív programok mellett, azokkal párhuzamosan egy nagyságrendjében azokkal összemérhető másik forrástömeg is jó eséllyel rendelkezésre fog állni a **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz** pénzeszközei révén.

2. Támogatás segítségével megvalósítandó programok

2.1. Európai uniós támogatás felhasználásával tervezett programok

Vas megye fejlesztési elképzeléseinek finanszírozási hátterét az a **nyolc operatív program** adja, melyek a 2021-2027-es finanszírozási periódusban a támogatások forrásallokációjának fő gerincét alkotják. A megyei önkormányzat területi szereplőként közvetlen módon a TOP Plusz felhasználását fogja tudni befolyásolni, az ágazati operatív programok megvalósításában közvetett módon (pl. az adott program monitoring bizottságában vállalt tagság útján) tud bekapcsolódni, így ez utóbbi operatív programok keretében megvalósítható fejlesztések a megye felelősségén túlmutató fejlesztési igényeknek tekinthetők. A Magyarországon számára elérhető operatív programok felsorolása:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)
- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

Fenti Operatív Programok teljes keretére – a jelenleg rendelkezésre álló adatok alapján – **9 183 Mrd Ft** áll rendelkezésre (7 éves keret). Az operatív programok témastruktúrája a tervek szerint a következő lesz:

Operatív program neve	Operatív program prioritásai
Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP)	1. prioritási tengely: Intelligensebb Magyarország
	2. prioritási tengely: Hi-tech és zöld átállás
	3. prioritási tengely: Magyarország csatlakoztatva
	4. prioritási tengely: Digitális Állampolgárság
Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)	1. prioritási tengely: Egészségügyi fejlesztések
	2. prioritási tengely: XXI. századi köznevelés
	3. prioritási tengely: Társadalmi felzárkózási fejlesztések
	4. prioritási tengely: Szociális fejlesztések
	5. prioritási tengely: Rászoruló személyek támogatása
	6. prioritási tengely: Család- és ifjúságügyi fejlesztések
Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)	1. prioritási tengely: A fenntartható halászat támogatása és a vízi biológiai erőforrások megőrzése
	2. prioritási tengely: A fenntartható akvakultúra tevékenységek, valamint a halászati és akvakultúra termékek feldolgozásának és marketingjének támogatása

Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)	1. prioritási tengely: Tiszta üzemű városi-elővárosi közlekedés erősítése - Kohéziós Alapból finanszírozott alprioritás
	2. prioritási tengely: TEN-T vasúti és regionális intermodális közlekedés fejlesztése
	3. prioritási tengely: Fenntarthatóbb és biztonságosabb közúti mobilitás
Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)	1. prioritási tengely: Vállalkozásfejlesztés
	2. prioritási tengely: Kutatás, fejlesztés, innováció
	3. prioritási tengely: Fenntartható munkaerőpiac
	4. prioritási tengely: Ifjúsági garancia
	5. prioritási tengely: Felsőoktatás, szakképzés
	6. prioritási tengely: Turizmus, örökségvédelem
Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)	1. prioritási tengely: Versenyképes megye
	2. prioritási tengely: Klímabarát megye
	3. prioritási tengely: Területi humán fejlesztések
	4. prioritási tengely: Budapesti infrastrukturális fejlesztések
	5. prioritási tengely: Budapesti humán fejlesztések
Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)	1. prioritási tengely: Vízgazdálkodás és katasztrófabiztonság csökkentése
	2. prioritási tengely: Körforgásos gazdasági rendszerek és fenntarthatóság
	3. prioritási tengely: Környezet- és természetvédelem
	4. prioritási tengely: Megújuló energiagazdaság
	5. prioritási tengely: Méltányos Átmenetet Támogató Alap
Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)	Technikai segítségnyújtási prioritások

Fenti 8 operatív programhoz mérhető nagyságrendben kell számolni továbbá a **Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz** keretében rendelkezésre álló forrásokat is, melyből Magyarország 2021. május 10-i állapot szerint 2511,27 milliárd forint forrással számol, aminek a felhasználására vonatkozó részleteket Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve fogalmazza meg. A célrendszer alapján az alábbi beavatkozási területeket foglalja magában:

A. Demográfia és köznevelés

B. Magasan képzett, versenyképes munkaerő

C. Felzárkózó települések

D. Vízgazdálkodás

E. Fenntartható zöld közlekedés

F. Energetika

G. Átállás a körforgásos gazdaságra

H. Egészségügy

I: Szakpolitikához nem sorolható országspecifikus ajánlások

A Partnerségi Megállapodás keretében felhasználni tervezett Alapok (Európai Regionális Fejlesztési Alap, Európai Szociális Alap, Kohéziós Alap, Igazságos Átmenet Alap, Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra Alap) és a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz mellett jelentős források tervezettek EMVA forrásból is.

A kohéziós és strukturális alapok terhére finanszírozott operatív programok mellett Vas megye esetén külön szót kell ejteni a területi együttműködési alap keretében tervezett nemzetközi (interregionális, transznacionális és bilaterális) programokról, melyekben a megyében működő szervezetek hagyományosan jól szerepelnek, és amelyek keretében létrehozott együttműködéseket – különös tekintettel a szomszédos megyékkel és határmenti szervezetekkel kialakított kapcsolatra – a jövőben is célszerű folytatni.

2.2. Nemzeti források

Fenti uniós források mellett fontos megfigyelhető trend – a 2014-2020-as tervezési periódus alapján -, hogy számos olyan, volumenében kisebb léptékű, ugyanakkor egy-egy szakterületre vonatkozó beavatkozás szempontjából nem elhanyagolható jelentőségű, a nemzeti költségvetésből finanszírozott forrás is rendelkezésre állhat, melyekkel egy-egy részterület tervezésekor kalkulálni lehet. Ilyenek – a teljesség igénye nélkül – a következő nemzeti források:

- Magyar Falu Program,
- Modern Városok Program,
- Nemzeti Együttműködési Alap (NEA) pályázatok,
- Közfoglalkoztatási források,
- Nemzeti kulturális Alap (NKA),
- HEPA Magyar Exportfejlesztési Ügynökség Nonprofit Zrt. támogatásai,
- Kisfaludy Program,
- Nemzeti Környezetvédelmi Program,
- Népi Építészeti Program,
- NKFIH innovációs és kutatási pályázatok,
- Széchenyi Hitelprogram,
- MNB hitelprogram,
- ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző Innovációs Nonprofit Kft. pályázatai,
- „Felzárkózó települések” Program,
- Országos Környezeti és Kármentesítési Program (OKKP),
- Településfásítási Program,
- Belügyminisztérium pályázati kiírásai (pl. bölcsődei fejlesztési program).

3. Tervezett fejlesztési elképzelések megyei prioritások szerint

Vas Megye Területfejlesztési Konceptiója és jelen program stratégiai programrésze alapján a megye a következő **5 fejlesztési prioritás** révén tervezi megvalósítani területfejlesztési célrendszerét a 2021-2027-es időszakra vonatkozólag:

- I. Gazdaságfejlesztés
- II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése
- III. Humán közszolgáltatások fejlesztése
- IV. Egészséges, fenntartható települések
- V. Közlekedésfejlesztés

A többször hivatkozott, Pénzügyminisztérium által kiadott tervezési segédlet alapján fenti prioritások kifejtése az alábbi rendszer keretében történik meg, összhangban az útmutató 2.1.2. alfejezetével, kielégítve továbbá 218/2009. (X.6.) Kormányrendelet 3. melléklet 2.2. ca), cb), cc) pontjaiban foglaltakat:

- **Mire** fókuszál az adott prioritás – összhangban a helyzetelemzés során feltárt problémákkal.
- **Miképpen** kapcsolódik az adott prioritás a területfejlesztési célrendszerekhez – úgy EU-s, mint koncepcionális szinten.
- **Mivel**, mely intézkedésekkel tervez beavatkozni?
- **Mi** ezek területi relevanciája?
- **Milyen** fejlesztési projekteken keresztül valósulnak meg az intézkedések (indikatív felsorolás)?
- **Mekkora** az a becsült forrástömeg, amely szükséges az intézkedések megvalósításához, és milyen finanszírozó források vehetők igénybe?
- **Kik** lehetnek a potenciális kedvezményezettek, közreműködők, célcsoportok?
- **Mikor** történhet meg az intézkedések megvalósulása?
- **Hogyan**, mely mérhető és számszerűsíthető indikátorokkal történhet meg a beavatkozások nyomon követése?

Az egyes prioritásokat záró összefoglaló táblázat hivatott megteremteni a kapcsolatot jelen megyei területfejlesztési program operatív programrészében megfogalmazott fejlesztési igények és a 2021-2027 közötti, uniós támogatási forrásokból megvalósuló területi operatív programhoz illesztett, a konkrét megvalósítást előkészítő megyei fejlesztési elképzelések között, vagyis ezáltal történik meg a **kapcsolódás a megyei Integrált Területi Programhoz (ITP)**.

A területi szempontok érvényesítése tekintetében fontos szempont, hogy a Vas Megye Területrendezési Tervéről szóló 4/2021. (II. 15.) önkormányzati rendelettel jóváhagyott területrendezési terv között és jelen programdokumentum közötti összhang az egyes releváns tématerületeken érvényre juthasson. Ennek eszközeit elsődlegesen az egyes települések integrált településfejlesztési stratégiái és

településrendezési eszközei jelentik, amelyek készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során szükséges figyelembe venni az alábbi szempontokat:

- a) A turisztikai fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések településfejlesztési koncepciója és településrendezési eszközei készítése során törekedni szükséges a turisztikai fejlesztések folyamatosságára, az egymást gyengítő párhuzamosságok kiküszöbölésére.

- b) A víztározási fejlesztések támogatott célterületének övezetével érintett települések vonatkozásában az integrált településfejlesztési stratégia és településrendezési eszközök készítése, felülvizsgálata, valamint módosítása során el kell végezni a víztározás lehetőségének vizsgálatát. A tervezésbe be kell vonni a vízfolyás mentén érintett szomszédos településeket is.

I. Prioritás: Gazdaságfejlesztés

A prioritás tartalmának, indokoltságának összefoglaló bemutatása és a prioritáshoz kapcsolódó elérendő célok részletes meghatározása

Vas megye erős ipari háttérrel rendelkezik, melynek nemzetközi piacoknak való kitettsége ugyanakkor kiemelkedően magas – az összes vállalati bevétel 85%-a exportból származik. Összefüggésben ezzel, a megyében jelentős a multinacionális vállalatok jelenléte, mely a beszállítói hálózatok révén erősíti a helyi gazdaság integrálódását a globális gazdaságba, a fejlett technológiák meghonosítását, a korszerű menedzsment és vezetési módszerek elterjedését. A multikhoz kapcsolódó KKV-szektor erősítése ugyanakkor kiemelt feladat, figyelemmel a COVID-19 reziliens megoldásokra és a digitalizációra, valamint a generáció-váltás kérdésére is; a diverzifikáció – mind az értékesítési piacokat, mind pedig a gazdasági ágakat tekintve – kiemelt szereppel bír.

A helyzetelemzés fontos megállapítása továbbá, hogy a megye K+F szektora nagymértékben elmarad mutatóit tekintve a megye gazdaságának általános teljesítményétől („innovációs szakadék”), egyben hasonlóan a nemzeti trendekhez, az innovációs és gazdasági hálózatok kapcsolata erősítésre szorul.

A megyében célszerű a helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek alapanyagtermelésének, illetve feldolgozásának és értékesítésének rendszerét továbbfejleszteni, annak érdekében, hogy a megye adottságai és hagyományai jobban kihasználhatóak legyenek.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Intelligensebb Európa: az innováción, a digitalizáción, a gazdasági átalakuláson és a kisvállalkozásoknak nyújtott támogatáson keresztül.

A polgáraihoz közelebb álló Európa: a helyileg irányított növekedési stratégiák és a fenntartható városfejlesztés Uniószerinti támogatása révén.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével

Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése

A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Elérendő célok:

Vas megye népesség- és munkaerő-megtartó erejének növelését és a foglalkoztathatóság javítását, a fejlett, jövőbe mutató vállalkozások – kiemelten KKV-k – és módszerek, valamint a K+F kapacitás növelésének támogatása és a termelők piacra jutásának segítése révén célozza meg a prioritás.

Az üzleti infrastruktúra fejlesztése és a jobb minőségű szolgáltatások révén a gazdasági aktivitás és a versenyképesség is növekszik, ez pedig pozitív hatással lesz a foglalkoztatottságra. A tervezett intézkedések elősegítik mind a megyei jogú város, mind a középvárosok, mind a kistépülések gazdaságának fejlesztését.

Az üzleti szféra megerősödését és növekedését biztosítja a prioritás a meglévő gazdasági infrastruktúra és szolgáltatások fejlesztésével, innovatív megoldások alkalmazásával, a digitalizáció szükséges infrastrukturális hátterének kiépítésével, a K+F tevékenység ösztönzésével.

1.1. intézkedés: KKV-szektor beruházásainak ösztönzése

Az intézkedés célja az üzleti és termelő infrastruktúra, valamint a vállalkozások fejlesztése révén a beruházási potenciál, vállalkozások foglalkoztatási és jövedelemtermelő képességének növelése.

A KKV-szektor jelentős szerepet tölt be a megye foglalkoztatási helyzetében. A KKV-k jelentős potenciállal rendelkeznek, a munkavállalók többségét a KKV szektor foglalkoztatja.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Üzleti környezet fejlesztése (iparterületek, ipari parkok fejlesztése, a meglévő területek bővítése, a szolgáltatási szintek növelése, bérbevehető felépítmények kialakítását is beleértve, a használaton kívüli, barnamezős fejlesztések előnyben részesítésével, logisztikai fejlesztések)
- Induló és fiatal vállalkozások támogatása és fejlesztése (vállalkozóvá válás támogatása, munkahelymegtartás)
- Termelő infrastruktúra támogatása, mikro-, kis- és középvállalkozások kapacitás- és technológiai fejlesztését szolgáló beruházások (pl. technológiafejlesztés, telephelyek fejlesztése a használaton kívüli, barnamezős fejlesztések előnyben részesítésével, törekedve a legjobb elérhető technológiák alkalmazására; vállalatirányítási és minőségbiztosítási rendszerek bevezetése)
- Az innovációs szolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása

1.2. intézkedés: Digitalizáció szintjének növelése

Az intézkedés célja a 21. század kihívásaira reagálva a modern üzleti környezet megteremtésének, a hatékonyság növelésének elősegítése a digitális technológiák hozzáférhetőségének javítása révén.

- A vállalkozások digitális kompetenciái – különösen a KKV-szektorban, és különösen a vidéki térségekben – európai összehasonlításban nem mondhatók kedvezőnek. A válsághelyzetek jelentette kihívások kezelése (pl. a távmunka lehetőségének biztosítása szempontjából), illetve az értékesítési csatornák átalakulása következtében is egyre nagyobb a digitális kompetenciák

jelentősége a szektor szereplőinek versenyképessége szempontjából. A 21. század kihívásainak a modern technológiák bevonásával lehet megfelelni. Az online elérés, a digitalizáció mértékének növelése a világjárvány kitörése óta fogyasztói igénnyé is vált.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Digitalizációs és IT-fejlesztések (beruházások, képzési programok, készségfejlesztés, lakossági és vállalati szemléletformálás, online értékesítés, marketing kompetenciák fejlesztése, honlapfejlesztés, stb.)
- Generációváltás támogatása modern technológiák bevonásával

1.3. intézkedés: Kutatóbázisok fejlesztése

Az intézkedés célja a megye alacsony K+F teljesítményének javítása, a kutatás-fejlesztési tevékenység vállalati versenyképességhez való hozzájárulásának az erősítése, a kutatási infrastruktúra fejlesztése, a vállalkozások innovációval kapcsolatos fejlesztéseinek ösztönzése (ezáltal a K+F+I tevékenységek erősítése), a vállalkozások és a kutatóhelyek együttműködésének elmélyítése. Az intézkedés elsődleges célterülete a jármű- és gépipar, az egészségipar, a környezetipar, az élelmiszeripar, valamint az informatika.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- K+F bázis bővítése (alap- és alkalmazott kutatásra irányuló projektek támogatása, kutató-fejlesztő álláshelyek létrehozásának és megtartásának támogatása)
- Kutatási és gazdasági hálózatok közötti kapcsolatok erősítése (pl. duális képzés egyes, gyakorlatorientált elemeinek támogatása, együttműködési projektek támogatása révén, régióban működő felsőoktatási intézményekkel történő kapcsolatokra is kiterjesztve)

1.4. intézkedés: Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése

Az intézkedés célja a vidéki gazdaság üzleti infrastrukturális hátterének támogatásával a helyi termelők tevékenységének és a mezőgazdasági termékek térségi piacra jutásának elősegítése. A megyében működő gazdálkodó szervezetek (beleértve a családi gazdaságokat és a félig önálló kategóriába tartozó termelőket) termelési kultúrájának növelése, a termékek feldolgozottsági szintjének növelése, a marketing-tevékenységek erősítése, illetve a helyi értékesítési lehetőségek bővítése egyaránt fontos feltételek ahhoz, hogy a vidék népességmegtartó-képessége érdemben javulhasson ezen szektor szempontjából. A hazai, helyi termékek előtérbe kerülése olyan, évek óta érzékelhető trend, amelyet a világjárvány elmélyülése tovább erősített, és amely együtt kell, hogy járjon a helyi, minőségi élelmiszer-alapanyagok közétkeztetésben történő volumenének növelésével.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- helyi termelői piacok fejlesztése, népszerűsítése
- helyi termelők komplex fejlesztési programja (képzési programok, üzletviteli- és marketing-tanácsadás, pénzügyi, vállalkozási ismeretek bővítése, technológia és telephely-fejlesztés)
- Szociális gazdaság, szociális vállalkozások fejlesztése

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések:

- A KKV-szektor beruházásainak ösztönzése c. intézkedés keretében az üzleti infrastruktúra fejlesztéséhez nagymértékben hozzájárulnak az önkormányzatok által tervezett, TOP 1. prioritásból megvalósítani kívánt fejlesztések, melyek ipari parkok és inkubátorházak fejlesztésével ösztönözhetik a beruházásokat.
- Ugyanezen intézkedés keretében jelenik meg a Vállalkozások fejlesztése, támogatása (vállalkozóvá válás támogatása, munkahelymegtartás) beavatkozás, mely már a 2014-2020 közötti programozási időszak keretében is működött helyi, megyei foglalkoztatási paktumok keretében, a megyei és helyi önkormányzatok részvétele mellett a kormányhivatalok közreműködésével.
- A Kutatóbázisok fejlesztése tipikusan olyan cél, mely kizárólag a szereplők együttműködésével valósítható meg. A vállalkozások, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények kooperációjának elmélyítése elengedhetetlen a megye K+F teljesítményének növekedéséhez.
- A Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése c. intézkedés keretében, a TOP 1. prioritásából megvalósítható önkormányzati fejlesztések segíthetik a termelőket a megfelelő értékesítési rendszerek továbbfejlesztésében, helyi termelői piacok létrehozásában, fejlesztésében.

A vállalkozások fejlesztési tervei:

- A KKV-szektor beruházásainak ösztönzése c. intézkedés keretében a vállalkozások fejleszthetik telephelyeiket, szolgáltatásaikat. A COVID-19 világjárvány hatására nehéz helyzetbe került vállalkozások kiaknázhadják a munkahelymegtartásra irányuló támogatásokat. Az intézkedés lehetőséget biztosít továbbá kezdő vállalkozások elindítására is.
- A Digitalizáció szintjének növelése c. intézkedés egyértelműen a vállalkozások fejlesztési terveinek megvalósítását szolgálja.
- A mezőgazdasági termékek előállítása és térségi piacra jutása egyre fontosabb szerepet kap mind egészségügyi, mind gazdaságfejlesztési szempontból. A helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése segíti a helyi termelők termékeinek fogyasztókhoz történő eljuttatását a támogatásokon keresztül.

Prioritás összefoglaló táblája

Prioritás neve:	I. Gazdaságfejlesztés							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködés - ben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
1.1. KKV-szektor beruházásainak ösztönzése								
Üzleti környezet fejlesztése iparterületek, ipari parkok fejlesztése révén	Vas Megye Területrendezési Terve alapján logisztikai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett települések	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok	vállalkozások	2021-2027	10 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (GINOP Plusz),	Fejlesztett ipari terület A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	igen
Induló és fiatal vállalkozások fejlesztése (vállalkozóvá válás támogatása, munkahelymegtartás)	megye egész területe, kedvezményezett t járások előnyben részesítésével	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok	vállalkozások	2021-2027	2 500	valamint nemzeti források		nem

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Termelő infrastruktúra támogatása	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok	vállalkozások	2021-2027	8 000		A programban résztvevő önkormányzatok száma	igen
Az innovációs szolgáltatásokhoz történő hozzáférés javítása	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó szervezetek	vállalkozások	2021-2027	2 000		Iparüzési-adó bevétel alapjának változása Teremtett új munkahelyek száma	igen
1.2. Digitalizáció szintjének növelése								
Digitalizációs és IT-fejlesztések – kiemelten KKV-k esetén	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, kamarák, digitális innovációs központok	vállalkozások	2021-2027	5 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (GINOP Plusz és DIMOP Plusz),	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	nem
Generációváltás támogatása modern technológiák bevonásával	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, kamarák, digitális innovációs központok	vállalkozások	2021-2027	7 500	valamint hazai források	Iparüzési-adó bevétel alapjának változása	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

1.3. Kutatóbázisok fejlesztése								
K+F bázis bővítése	Vas Megye Területrendezési Terve alapján innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett települések	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények	vállalkozások, kutatóhelyek, egyetemek	2021-2027	9 000	Helyreállítási Alap és egyéb EU-s (GINOP Plusz és DIMOP Plusz),	A programban résztvevő kutatóhelyek száma	igen
Kutatási és gazdasági hálózatok közötti kapcsolatok erősítése	Vas Megye Területrendezési Terve alapján innovációs-technológiai fejlesztés támogatott célterületének övezete által érintett települések	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, kamarák, digitális innovációs központok	vállalkozások, kutatóhelyek, egyetemek	2021-2027	2 000	valamint hazai források	Iparüzési-adó bevétel alapjának változása	igen
1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése								
helyi termelői piacok fejlesztése	térségközponti szerepkörrel bíró települések, Szombathely MJV	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, non-profit szervezetek	vállalkozások, gazdálkodók	2021-2027	1 000	TOP Plusz 1. prioritás, VP és egyéb EU-s, valamint hazai források	A programban résztvevő önkormányzatok száma	igen
helyi termelők komplex fejlesztési programja	vidéki, belső periférikus térségek, kedvezményezett járáások előnyben részesítésével	vállalkozások, gazdálkodók, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó szervezetek, non-profit szervezetek	vállalkozások, gazdálkodók	2021-2027	2 000	VP és egyéb EU-s, valamint hazai források	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Szociális gazdaság, szociális vállalkozások fejlesztése	megye egész területe, kedvezményezett járással előnyben részesítésével	vállalkozások, gazdálkodók, vállalkozásfejlesztéssel foglalkozó szervezetek, non-profit szervezetek	lakosság	2021- 2027	1 000	egyéb EU-s, valamint hazai források	A programban részvevő gazdasági szervezetek száma	igen
---	---	---	----------	---------------	-------	---	---	------

II. Prioritás: Turisztikai feltételrendszer fejlesztése

Indokoltság:

Vas megye kiváló adottságokkal rendelkezik a turizmus potenciálja, ill. számos alágazata tekintetében (gyógy- és termálfürdők, klimatikus környezet, érintetlen táj, aktív turizmus bázisai), melyek fejlesztése – a fenntarthatóság szempontjait szem előtt tartva – kiemelt potenciált rejt magában. Ezt erősíti a COVID-19 járványhelyzet várható hatásaként a belföldi turizmus és az egészség- és aktív-turizmus iránti kereslet növekedése, ahol Vas megye jó eséllyel indul a turisztikai piac újrapozicionálása során.

Összefüggésben a „COVID-reakcióval” is, gyógyfürdők, mint kiemelt „turisztikai mágnesek” (Bük, Sárovar) mellett szükséges a kapcsolódó aktív turisztikai kínálatok fejlesztése.

Kiemelt jelentőséggel bír továbbá a turizmus szereplői közti koordináció, életképes, szektorokon átívelő hálózatok kialakítása, mely nagymértékben képes növelni a szektor válságokkal szembeni ellenállóságát.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa - a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

A turizmus feltételrendszerének erősítése az aktív-turisztikai attrakciók fejlesztésével

Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése

A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Elérendő célok:

Vas megye (válság előtt) meglévő piaci pozícióinak megőrzésén túl cél a COVID-19 járványhelyzetet követő „turisztikai újjáépítés”, ennek során új pozíciók szerzése, alapozva a helyi/belföldi és természetközeli turizmus vélhetőleg növekvő súlyára, az e tekintetben jelentkező keresletre. Összefüggésben ezzel: a helyi KKV-szektor megerősítése, beleértve ebbe a hálózatosodást is.

2.1. intézkedés: Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése

Az intézkedés keretében a turisztikai attrakciók vonzerejének fejlesztése, a kapcsolódó szolgáltatások és kiszolgáló kapacitások versenyképességének folyamatos javítása a cél, illetve a foglalkoztatás bővítésének ösztönzése a szektort kiszolgáló tevékenységek fejlesztése révén. A fejlesztések kapcsán – horizontális szempontként – tekintettel kell lenni a fenntarthatósági szempontokra, melyek kapcsán alapvető követelmény az egyes attrakciók alapját képező természeti vagy kulturális értékek túlterhelésének elkerülése (így például kiemelő a természetes fürdőhelyek vízminőségvédelme, vagy a védett természeti értékek megóvása). Kiemelten fontos a leginkább jelentős attrakciók (pl.: a nemzetközi jelentőségű gyógyfürdők, gyógyhelyek, stb.) által generált látogató- és vendégéjszaka-szám növelése, valamint a vendégforgalom térbeli kiterjesztése, a kapcsolódó kiegészítő jellegű vonzerők (pl.: tematikus útvonalak, pontszerű, fél-egynapos programot nyújtó), attrakciók fejlesztése által. A vendégforgalom által generált kedvező hatások kiterjesztéséhez szükséges emellett a térségi kínálat – akár megyei szintű programcsomagok formájában történő – összehangolásának támogatása is.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Egészségturisztikai fejlesztések kiemelten a büki és a sárvári fürdőkhez kapcsolódóan
- Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése (beleértve a vízi- és horgászturizmus elemeit, az erdei-, a bakancsos- és kerékpáros turizmus, a lovas-, a vadászati turizmus, a kulturális és gasztró-turizmus ágazatait, illetve a rendezvényturizmust is)
- Turisztikai szereplők hálózatosodásának elősegítése (TDM szervezetek működésének és fejlesztésének támogatása, együttműködési-, marketing- akciók ösztönzése a kínálat programcsomagokon alapuló, hálózatba szervezett jellegének erősítése érdekében, hazai és nemzetközi promóció, idegen nyelvű honlapok fejlesztése, kedvezményrendszerek/kártyarendszerek bevezetése, stb.)

2.2. intézkedés: Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése

Az intézkedés keretében a meglévő szálláshelyek minőségének fejlesztése, a szolgáltatási színvonal növelése, valamint a kapacitások bővítése, további új kapacitások létrehozása a cél. A megye egyes, turisztikai szempontból egyébként jelentős vonzerőkkel bíró településein, térségeiben (pl.: Szombathelyen, Kőszegen, az Őrségben, stb.) hiányzik a növekvő elvárásoknak megfelelő, magas minőséget kínáló szálláshely. A vidéki szállásférőhely-kapacitás növelése szempontjából kiemelt figyelmet érdemelnek az erdei vendégházak és a korábban is hasonló funkciót betöltő, használaton kívüli épületek, illetve az alulhasznosított kastély- illetve kúriaépületek. A megyeszékhely esetében is hiány van a megfelelő kapacitásokkal bíró, magas szolgáltatási szintet biztosító szállásférőhelyekből, amely többek között a sporttal, üzleti- és rendezvényturizmussal összefüggő események kapcsán okoz nehézséget. Az egyes beruházások tervezése kapcsán figyelemmel kell lenni a fenntarthatósági célokra, így törekedni kell a megújuló energiaforrások hasznosítására.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Szálláshelyek kapacitásfejlesztése
- Szálláshelyek minőségfejlesztése
- Szálláshelyek energetikai korszerűsítése

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések:

Az egészségturisztikai fejlesztések, a természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése, valamint a hálózatos elvű, programcsomagok és tematikus utak kínálatán alapuló projektek feltételezik a turisztikai szereplők (pl.: az attrakciók és a kapcsolódó szolgáltatások üzemeltetői, szálláshelyek üzemeltetői, önkormányzatok és önkormányzati szervezetek, szakirányú felsőoktatási intézmények, stb.) közötti együttműködést. A megye turisztikai kínálatának összehangolásában és diverzifikációjában akkor érhető el jelentős előrelépés, ha a fenti szereplők és a TDM-szervezetek szintjén kialakult helyi szintű együttműködések térben, és az egyes tematikus vonzerők tekintetében is kiterjednek.

A vállalkozások fejlesztési tervei:

A szálláshelyek (kiemelten a magas szolgáltatási szintet kínáló kereskedelmi szálláshelyek) fejlesztései jellemzően magánberuházásban, piaci alapon tervezettek. Ezek esetében is fontos a kapacitáskihasználtsági mutatók növelése, ennek érdekében a térség kisebb léptékű attrakciót is integráló módon megvalósuló együttműködések támogatása, amelyek többek között programcsomagok keretében valósulhatnak meg.

Prioritás összefoglaló táblája

Prioritás neve:	II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezett köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
2.1. Aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése								
Egészségturisztikai fejlesztések kiemelten a büki és a sárvári fürdőkhöz kapcsolódóan	Bük-Sárvár turisztikai térség területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, fenntartású intézmények, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok	vállalkozások, turisztikai attrakciók üzemeltetői, önkormányzatok	2021-2027	7 500	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (GINOP Plusz), valamint nemzeti források	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	igen
Természetközeli és aktív turisztikai attrakciók fejlesztése	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, fenntartású intézmények, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok	vállalkozások, turisztikai attrakciók üzemeltetői, önkormányzatok	2021-2027	7 500		A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	igen
Turisztikai szereplők hálózatosodásának elősegítése	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, fenntartású intézmények, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, non-profit szervezetek, TDM- szervezetek	vállalkozások, turisztikai attrakciók üzemeltetői, önkormányzatok	2021-2027	500		A programban résztvevő önkormányzatok száma	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

2.2. Szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése								
Szálláshelyek kapacitásfejlesztése	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, egyházak	vállalkozások	2021-2027	12 000	GINOP Plusz és DIMOP Plusz, valamint hazai források (pl. Kisfaludy Program).	A programban résztvevő gazdasági szervezetek száma	nem
Szálláshelyek minőségfejlesztése	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, egyházak	vállalkozások	2021-2027	5 000			igen
Szálláshelyek energetikai korszerűsítése	megye egész területe	vállalkozások (kiemelten KKV-k), települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, egyházak	vállalkozások	2021-2027	3 000		A programban résztvevő önkormányzatok száma	nem

III. Prioritás: Humán közszolgáltatások fejlesztése

Indokoltság:

A helyzetelemzés által feltárt, Vas megye térstruktúráját érintő változásokat – így a megyeszékhely környékének szuburbanizációs folyamatokból következő népességszám-növekedés – szükséges a humán ellátórendszerek vonatkozásában is nyomon követni, párhuzamosan. Ennek megfelelően szükséges a humán ellátórendszerek fejlesztése a szolgáltatás-szervezés térségi alapú megközelítésével.

A téma terület kiemelt jelentőséggel bír annak egészségügyi vonatkozásai miatt (COVID) is, továbbá a megye népességének és ezzel összefüggésben szakképzett munkaerejének megtartása – Ausztria közelsége, elszívó hatása okán is – minőségi humán szolgáltató szektort kíván meg.

Fontos kihívást jelent továbbá a megyében – hasonlóan a nemzeti/európai trendekhez – a népesség elöregedése. Az (összehangolt) intézményi fejlesztések mellett hasonlóképp fontos a lakosság tudatformálása (pl.: megelőzés, kampányok, stb.), a foglalkoztatáspolitikát tekintve az aktív beavatkozások támogatása, továbbá a hátrányos helyzetű lakosság, kiemelten a roma nemzetiségűek munkaerő piaci esélyének javítása és társadalmi leszakadásuk csökkentése.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Szociálisabb Európa - a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik az **Élhető települések és javuló környezeti állapot**, valamint a **Gyarapodó tudástőke** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

A közszolgáltatások klímabarát fejlesztése

A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

Elérendő célok:

A cél egyrészt a humán ellátórendszer minőségének és elérhetőségének javítása a megcélzott fejlesztések révén, másrészt aktív foglalkoztatáspolitikai eszközök megvalósításával is elősegíteni a népesség és a szakképzett munkaerő helyben maradását, reagálni az elöregedő társadalom jelentette kihívásokra, továbbá segíteni a hátrányos helyzetűek felzárkózását. Az egyes beruházások tervezése kapcsán figyelemmel kell lenni a fenntarthatósági célokra, így törekedni kell a megújuló energiaforrások hasznosítására.

3.1. intézkedés: Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése

Az intézkedés keretében a gyermeknevelést támogató infrastruktúra, valamint a köznevelési rendszerek kapacitás- és minőségfejlesztése történik meg. Ezen intézményi kapacitások fejlesztése terén kiemelt tekintettel kell lenni az aprófalvas településszerkezetre, a térségi szerepkört betöltő települések kapacitáshiányaira és a szükséges humán kapacitások rendelkezésre állására.

A bölcsődei férőhelyek rendelkezésre állása összefügg a családpolitikai és foglalkoztatás-politikai célkitűzésekkel is, melyekkel összefüggésben a megyében kiemelten fontos a rugalmas, a települések méretéhez igazodó ellátási formák (minibölcsődék és családi bölcsődék) létrehozásának és működtetésének támogatása, valamint a gondozási-nevelési, ill. oktatási munka színvonalának javítását célzó, nem-beruházási jellegű fejlesztések (képzések, különböző képességfejlesztő programok, tehetséggondozó- és ösztöndíjprogramok, felzárkózást segítő képesség- és kulcskompetencia fejlesztő programok) megvalósítása is.

Az intézkedés integrálja a kulturális intézmények fejlesztését is, melynek keretében felnőttképzési intézmények, iskolarendszeren kívüli képzések infrastrukturális feltételrendszerének fejlesztése támogatható.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Bölcsődék fejlesztése (férőhely-kapacitás fejlesztése, bővítése, új építéssel, meglévő kapacitások korszerűsítése, eszközbeszerzés, a nevelést kiegészítő tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése)
- Óvodák fejlesztése (férőhely-kapacitás fejlesztése, bővítése, új építéssel, meglévő kapacitások korszerűsítése, eszközbeszerzés, a nevelést kiegészítő tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése, kisgyermekkorai, óvodai mozgásfejlesztést célzó programok)
- Közoktatási és szakképző intézmények fejlesztése (meglévő kapacitások korszerűsítése, eszközbeszerzés, a nevelést kiegészítő tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése, iskolai vagy iskolai rendszeren kívüli sportprogramok feltételrendszerének fejlesztése)
- Kulturális intézmények fejlesztése (meglévő kapacitások korszerűsítése, eszközbeszerzés, a nevelést kiegészítő tevékenységekhez szükséges feltételek megteremtése)

3.2. intézkedés: Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése

Az intézkedés az egészségügyi járványhelyzet támasztotta kihívásokkal összhangban támogatja az egészségügyi ellátórendszerek teljes vertikumát, a megelőző, preventív jellegű beavatkozások (szűrések, tájékoztató kampányok, egészséges életmód népszerűsítésével kapcsolatos akciók) támogatásától a fekvőbeteg-ellátó intézmények infrastruktúrájának, eszközparkjának fejlesztéséig. Az egyes ellátási szintek területi dimenziója, az egyes fejlesztések szintjén is kiemelt fontosságú, tekintettel a megye aprófalvas térszerkezetére. Az alapellátás fejlesztése kapcsán ezzel összefüggésben külön hangsúlyt kell, hogy kapjon az ellátatlan praxisok kérdésköre, a háziorvosok szolgálati lakás, illetve egyéb ösztönzők formájában történő megszólítása.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Egészségügyi alap- és járóbeteg-szakellátás fejlesztése (elsősorban a meglévő kapacitások korszerűsítése az ingatlanállomány és az eszközpark korszerűsítése révén, indokolt esetben új épületek építésével)
- Fekvőbeteg-ellátás korszerűsítése (meglévő kapacitások korszerűsítése az ingatlanállomány és az eszközpark korszerűsítése révén, új kapacitások létrehozása, képzési programok)

- Megelőző, preventív intézkedések (szűrések, tájékoztató kampányok, egészséges életmód népszerűsítésével kapcsolatos akciók, szemléletformálás, a megyei felsőoktatási intézmények részvételének ösztönzése az intézményi és lakossági szabadidősportot, egészségnevelést támogató programokban (egészségfejlesztő egyetemek), lakosság egészségfejlesztő testmozgásban gazdag életvezetését támogató, komplex sportinfrastruktúra fejlesztése)

3.3. intézkedés: Szociális ellátórendszerek fejlesztése

Az intézkedés célja a szociális ellátórendszerek átfogó, az egyes ellátások – beleértve az egészségügyi rendszereket is – integrált szemléletben történő korszerűsítése. A személyes gondoskodás keretébe tartozó szociális alapellátások minőségének és hozzáféréseinek fejlesztése: meglévő szolgáltatások kapacitásfejlesztése, új, hiányzó szolgáltatások kialakítása helyi igényeknek megfelelően, infrastrukturális és eszközfejlesztés. Az aprófalvas településszerkezettel összefüggésben nemcsak a bentlakásos idősotthonok korszerűsítésére, de a házi segítségnyújtás különböző formáinak, továbbá a falugondnoki szolgálat összehangolt támogatására is szükség van.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése (nappali és bentlakásos intézmények kapacitásainak bővítése, meglévő kapacitások korszerűsítése, lehetőség szerint alulhasznosított kastély- illetve kúriaépületek fejlesztésével)
- Idősotthonok fejlesztése – active ageing beavatkozások, alkonygazdaság

3.4. intézkedés: Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások

Az intézkedés keretében induló programok a megye foglalkoztatási helyzetének aktuális feltárását és nyomonkövetését, a járási munkaerő-piaci helyzetének javítását, a foglalkoztatás elősegítését, a munkanélküliség csökkentését, illetve a helyi vállalkozásokkal és munkáltatókkal történő szorosabb együttműködést tűzik ki célul. A programok elősegítik a hátrányos helyzetű munkavállalók elhelyezkedését, az atipikus foglalkoztatási formák támogatását, a vállalkozóvá válás ösztönzését, illetve támogatott képzések indítását.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Munkaerőpiaci támogatások és szolgáltatások (foglalkoztatási paktumok, mentorálások, vállalkozói tanácsadások, befektetésösztönzés)
- Szakképzés, munkaerő-piaci képzés (infrastruktúra, képzés, munkaerő-piaci kerekasztal)
- Atipikus foglalkoztatási formák támogatása (munka és magánélet összehangolása, szemléletformálás, jó gyakorlatok megismerése hazai és nemzetközi példákon keresztül)

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések:

A közoktatási és szakképzési-, az egészségügyi-, valamint a szociális ellátás fejlesztése alapvetően a közsféra kompetenciájába tartozó területek, amelyek a különböző ellátási területek és szintek összetettsége kapcsán igénylik az egyes intézményi szereplők (állam, önkormányzatok, intézmények, képző központok, szakemberek, stb.) közötti együttműködés elmélyítését.

A vállalkozások fejlesztési tervei:

A vállalkozások kiemelten az egészségipar, valamint a munkahelyi- és családi bölcsődék, illetve a for-profit alapon szervezett idősgondozás terén lépnek fel aktív szereplőként, területi szempontból alapvetően a térségközpontokban, illetve a turisztikai szempontból kedvező helyzetben lévő településeken.

Prioritás összefoglaló táblája

Prioritás neve:	III. Humán közszolgáltatások fejlesztése							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomaghoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése								
Bölcsődék fejlesztése	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	2 500	TOP Plusz 3. prioritás és egyéb EU-s (EFOP Plusz), Helyreállítási Alap valamint nemzeti források	Érintett intézmények, feladatellátási helyek száma Támogatott infrastruktúra mérete A programban érintett népesség száma	igen
Óvodák fejlesztése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, sportszervezetek és sportszövetségek	lakosság	2021-2027	2 500			igen
Közoktatási és szakképző intézmények fejlesztése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, non-profit szervezetek, sportszervezetek és sportszövetségek	lakosság	2021-2027	7 500			igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Kulturális intézmények fejlesztése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, önkormányzati fenntartású intézmények, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	7 500			igen
3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése								
Egészségügyi alap- és járóbeteg-szakellátás fejlesztése	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások	lakosság	2021-2027	3 500		Érintett intézmények, feladatellátási helyek száma	igen
Fekvőbeteg-ellátás korszerűsítése	Szombathely MJV, térségközpont (járasszékhely) települések	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások	lakosság	2021-2027	14 000	TOP Plusz 3. prioritás és egyéb EU-s (EFOP Plusz), Helyreállítási Alap, valamint hazai források	A programban érintett népesség száma	igen
Megelőző, preventív intézkedések	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, társadalmi szervezetek, sportszervezetek és sportszövetségek	lakosság	2021-2027	500			igen
3.3. Szociális ellátórendszerek fejlesztése								
Szociális alpinfrastruktúra fejlesztése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások,	lakosság	2021-2027	1 500	TOP Plusz 3.	Érintett intézmények, feladatellátási helyek száma	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

		non-profit szervezetek				prioritás és egyéb EU-s (EFOP Plusz),	A programban érintett népesség száma	
Időotthonok fejlesztése – active ageing beavatkozások, alkonygazdaság	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	5 000	valamint hazai források	A programban érintett népesség száma – 65 év felett	igen
3.4. Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások								
Munkaerőpiaci támogatások és szolgáltatások (foglalkoztatási paktumok)	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	3 500	TOP Plusz 3. prioritás és egyéb EU-s (EFOP Plusz, GINOP Plusz), valamint hazai források	A munkaerőpiaci programokban részt vevők száma	igen
Szakképzés, munkaerőpiaci képzés (infrastruktúra, képzés)	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, non-profit szervezetek, kamarák	lakosság	2021-2027	1 500			igen
Atipikus foglalkoztatási formák támogatása	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, megyei szakképzési centrumok, vállalkozások, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	500			igen

IV. Prioritás: Egészséges, fenntartható települések

Indokoltság:

A helyzetfeltárás által is leírt módon a megye kedvező környezeti állapottal rendelkezik, mely egyben fontos fejlesztési potenciál – nemcsak megőrzendő adottság, egyben más beavatkozásoknak (pl.: életminőség biztosítása, aktív turisztikai fejlesztések, stb.) is kiinduló alapját képezi.

Ezzel összefüggésben szükséges a hiányzó környezetvédelmi infrastruktúra kiépítése – pl. szennyvíz- és hulladékkezelés területén –, a klímaváltozás már helyi szinten is jelentkező hatásainak mérséklése, valamint a lehetőség szerinti adaptáció elősegítése. Ennek keretében a megújuló energiaforrások használatának erősítése – összhangban a nemzeti és uniós trendekkel – is alapvető beavatkozási irány.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Szociálisabb Európa: a szociális jogok európai pillérének megvalósításával, valamint a minőségi foglalkoztatás, az oktatás, a készségek, a társadalmi befogadás és az egészségügyi ellátáshoz való egyenlő hozzáférés támogatásával.

A Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik az **Élhető települések és javuló környezeti állapot** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

A környezetvédelmi alpinfrastruktúra javítása

Közzolgáltatások klímabarát fejlesztése

A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

Elérendő célok:

A prioritás által megcélzott beavatkozások alapvető jelentőséggel bírnak az élhető megyei környezet kialakítása vonatkozásában, s ezáltal a népesség megtartásában betöltött szerepük megkérdőjelezhetetlen.

Tervezett intézkedések:

4.1. intézkedés: Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése

Az intézkedés a megye leginkább jelentős környezetvédelmi problémájaként definiálható hiányosság, így a szennyvízkezelés megoldására törekszik. A hátrányos helyzetben lévő települések jelentős részét érintő szennyvízkezelési problémák megoldása ezen térségek fejlődésének záloga is lehet egyben, tekintettel arra, hogy a vállalkozási tevékenységek elsődleges gátját ezen településeken a szennyvízkezelés megoldatlansága jelenti. A csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek fejlesztése a klímaváltozás hatásaira történő felkészülések egyik lényeges eleme lehet, amelynek része a záportározók, víztározók építése (az ökológiai, természetvédelmi szempontok figyelembevétele mellett), valamint az öntözési lehetőségek fejlesztése is.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Szennyvíz-elvezetés és -tisztítás, ivóvízhálózatok rekonstrukciója (elsősorban az ellátatlan települések és településrészek szennyvízkezelésének megoldása lehetőség szerint alternatív technológiák, természetközeli tisztítási módok, egyedi kisberendezések alkalmazásával vagy közcsontra hálózat kiépítésével, vagy, másodsorban a meglévő rendszerek kapacitáshiányainak enyhítése és azok korszerűsítése, beleértve az egyesített hálózatok szétválasztását, indokolt esetben az ivóvízhálózatok ellátásbiztonságot javító és veszteséget csökkentő rekonstrukciójával)
- Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság (meglévő hulladékgyűjtési és -feldolgozás kapacitások és a kapcsolódó eszközparkok korszerűsítése és bővítése a körforgásos gazdaság elvének szem előtt tartásával, a hulladékok lerakóktól való minél nagyobb mértékű eltérítése érdekében, indokolt esetben új lerakó kapacitások létrehozása, a zöldhulladék visszaforgatásának elősegítése, beavatkozások az illegális hulladéklerakás visszaszorítása érdekében)
- Árvíz- és csapadékvíz-védelmi beavatkozások (meglévő csapadékvíz-elvezetési rendszerek korszerűsítése a csapadékvíz helybentartásának igényével összhangban, kiemelten az elöntések szempontjából kritikus helyzetű településeken, új rendszerek kiépítése a klímaváltozás hatásainak nyomán változó kapacitás-igények figyelembevételével, integrált települési csapadékvíz-gazdálkodás, természetes vízmegtartó megoldások előnyben részesítése)
- Egyéb környezetvédelmi infrastruktúrára vonatkozó beavatkozások (mérőhálózatok, előrejelző rendszerek korszerűsítése, pl. légszennyezettség esetében)

4.2. intézkedés: Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása

Az intézkedés a klímaváltozás hatásaira történő felkészülésre, mint középtávon jelentkező kihívásra fókuszál. Részben összefügg a 4. prioritás egyéb intézkedéseivel, horizontális módon a többi – alapvetően beruházásokat támogató – intézkedés is támogatja a klímaváltozás elleni lépéseket. Az intézkedés a települési közterület fejlesztéseket (járda és parkolók, közterek fejlesztését) elsődlegesen zöldítési programokba integrált módon tartja megvalósíthatónak, azaz ezen fejlesztések együtt kell, hogy járjanak a zöldterületek növelésével, fejlesztésével is. Az intézkedés a fentiekben túl nem-beruházási jellegű beavatkozásokra (szemléletformálásra, képzési jellegű tevékenységekre) fókuszál. A célkitűzések fontos elemét jelenti a klímaváltozás hatásának több szektort (pl.: mezőgazdaság, erdészet, egészségügy, gazdaság, oktatás, stb.) érintő kutatása, a hatások modellezése, az azokra történő felkészülés elősegítése, lakosság tájékoztatása, érzékenyítése.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Települési zöldítési program (zöldterületek fejlesztése, települési fásítási programok,

erdőtelepítés a természetvédelmi, ökológiai szempontok érvényesítését integráló módon)

- Klíma-alkalmazkodás elősegítése – klímatudatos tervezés (településrendezési és építési tervezési feladatok kapcsán indítandó képzések, komplex szemléletformálási programok)
- Szemléletformálás (alapvetően lakosságra, kiemelten a fiatalokra fókuszáló akciók, programok, rendezvények)

4.3. intézkedés: Megújuló energiaforrások kiaknázása

Az intézkedés a megújuló energiaforrások fűtési és/vagy villamosenergia-termelési céllal történő hasznosítására fókuszál, különös tekintettel a közintézmények, távfűtőrendszerek, illetve vállalkozások tevékenységeire. A megújuló energiaforrásokon alapuló beruházások egyik legfontosabb formája a naperőművek létesítése (háztartási és ipari méretben egyaránt, utóbbi esetben figyelembe véve azonban a természetvédelmi szempontokat is), és a geotermikus energia kiaknázása (részben a meglévő, országos szinten is jelentős termálvagyonra, fürdőkre alapozva), amely mind a beruházások előkészítése és megvalósítása, mind a karbantartási feladatok kapcsán jelentős piacot adhat a megyében működő kis- és középvállalkozásoknak. A biomassa, nap- és szélenergia alapú energetikai projekteknek – a környezet- és tájvédelmi szempontok figyelembevételével – az energiatermelés szempontjából további jelentős foglalkoztatási hatása is lehet a vidéki térségekben.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Megújuló energia-felhasználás növelése (meglévő egyedi és távhőrendszerek kapacitásainak bővítése, korszerűsítése, új kapacitások üzembe állítása, passzív/okos épületek kialakítása)
Épületenergetikai fejlesztések, környezetbarát építészeti megoldások elősegítése (zöldfalak, zöldtetők, hőtéskép kialakítása, stb)

4.4. intézkedés: Okos települések

Az intézkedés a települések (elsősorban a megyeszékhely, illetve a térségközpont funkciót betöltő városok, valamint vonzáskörzeteik) településüzemeltetési feladatainak korszerűsítésére fókuszál az IKT megoldások, okoseszközök integrálásával, figyelembe véve a fenntarthatósági szempontokat. Az okos város megoldások többek között a közösségi közlekedési rendszerek, a parkolás, a szociális és egészségügyi ellátás, a közvilágítás, a hulladékgazdálkodás szervezésével kapcsolatban jelenthetnek előrelépést (lehetséges megoldások többek között: parkolóhelyfoglaltság-érzékelő rendszer, levegőtisztaság- és zajszenzorok, köztéri okos eszközök, parkfenntartás monitoring, stb).

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Okos város megoldások bevezetése (jó gyakorlatok megismerése hazai és nemzetközi példákon keresztül, azok átvétele, rendszerek bevezetése)

Együttműködés keretében tervezett fejlesztések:

A környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése a közszféra kompetenciájába tartozó terület, amely a különböző ellátási területek és szintek összetettsége kapcsán igényli az egyes intézményi szereplők (állam, önkormányzatok, intézmények, képző központok, szakemberek, stb.) közötti együttműködés elmélyítését.

Vállalkozások fejlesztési tervei:

A Vas megyei vállalkozások a megyére jellemző erős exporttevékenység és a gépipari túlsúllyal jellemezhető gazdasági szektorban beszállítói tevékenységet végző tevékenységeik vonatkozásában igyekeznek megfelelni a megrendelői igények magas színvonalának környezetvédelmi megfelelések terén is.

Annak érdekében, hogy egy vállalkozás kedvező képet alakíthasson ki tevékenységéről, fontos, hogy a környezeti befolyását is mérlegre tegye, a fenntarthatóság növelésével kapcsolatos törekvéseit a környezetvédelmi célokra egyre érzékenyebb vásárlók irányába tudatosítsa. A jövőben valószínűsíthető ezen trend erősödése, így nem elegendő csupán a CSR (vállalati társadalmi felelősségvállalás) szintjén kommunikálni a fenntarthatósági célokat, hanem mérésekkel alátámasztott módon kifejezésre kell tudni juttatni azokat.

A vállalati zöldítés egyik leginkább kézenfekvő részterülete a hulladékgazdálkodás újratervezése. A körforgásos gazdálkodás jegyében az egész gyártási ciklus és termék életciklus legkevesebb felesleges maradékra történő optimalizálása, azaz a lehető legkevesebb felesleges környezeti terhelést jelentő hulladék keletkeztetése. Ezt egészíti ki a termelés, szállítás, értékesítés és használat során, majd pedig a termék életciklusa végén a lehető leginkább környezetbarát technológiák alkalmazása.

Tekintettel arra, hogy nulla emissziós termék, vagy szolgáltatás nem létezik – legfeljebb az életciklus során máshol jelentkezik a környezeti terhelés (lásd pl akkumulátor-gyártás) –, ezért szükséges a keletkezett és a légkörbe/természetbe juttatott káros anyagok minimalizálásán túl azok hatásának semlegesítése is. Erre megoldás lehet a karbonsemlegesítés, amely a természetbe juttatott ÜHG mennyiségével megegyező karbon megkötését teszi lehetővé a termelési rendszeren kívüli erőforrások igénybevételeivel, külön projektet képezve. A szemléletformálás egyik ilyen célja a karbonneutralizáció.

Az ellátási láncok rövidítése nemcsak a folyamatos termékellátottság, hanem a szállítással járó környezetterhelés miatt is lényeges szempont. A helyi termékek előállításának és vásárlásának népszerűsítése hasonló szempontok miatt kiemelt cél.

Az agráriumban a modern gazdálkodási megoldások térnyerése is megfigyelhető trend, a precíziós gazdálkodás, az okszerű növényvédelmi technológiák, a fenntartható vízgazdálkodás részben költséghatékonysági okok miatt terjednek, az ezekkel együtt járó, pozitív környezeti hatások kiteljesedéséhez azonban további népszerűsítés, aktív szemléletformálás is szükséges. Ezen a téren a gazdasági szféra szereplői – mint a legjelentősebb foglalkoztatók – tehetik az egyik legtöbbet a helyzet javulása érdekében.

A klímaváltozás miatti szélsőséges időjárási körülmények súlyos hatással vannak a termelékenységre. Természetesen az időjárási hatásoknak jobban kitett mezőgazdaság érzékelheti ezt elsődlegesen, de egy extrém forró nyár esetében gyártósori átalakítások is szükségessé válhatnak a humánmeteorológiai kedvezőtlen hatások és a fokozott áramszükséglet költségvonzata miatt is. A vállalkozások stratégiai tervezése, a kedvezőtlen klimatikus viszonyokból adódó sérülékenység csökkentésének igényét mindinkább figyelembe kell, hogy vegye a jövőben.

Prioritás összefoglaló táblája

Prioritás neve:	IV. Egészséges, fenntartható települések							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezményezettek köre	Célcsoport megjelölése	Ütemezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektsomag- hoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködésben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
4.1. Környezetvédelmi alpinfrastruktúrák fejlesztése								
Szennyvíz-elvezetés és -tisztítás, ivóvízhálózatok rekonstrukciója	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, víziközmű szervezetek	lakosság	2021-2027	35 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (KEHOP Plusz), Helyreállítási Alap valamint nemzeti források.	Szennyvízkezelésbe újonnan bevont háztartások száma	igen
Hulladékgazdálkodás, körforgásos gazdaság	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, vállalkozások, non-profit szervezetek, víziközmű szervezetek, társadalmi szervezetek, kutatóhelyek	lakosság vállalkozások	2021-2027	10 000			igen
Ár- és csapadékvíz- védelmi beavatkozások	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, víziközmű szervezetek	lakosság	2021-2027	20 000		Kialakított csapadékvíz-gazdálkodási rendszerek hossza	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Egyéb környezetvédelmi infrastruktúrára vonatkozó beavatkozások	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek	lakosság	2021-2027	5 000			igen
4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása								
Települési zöldítési program	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek	lakosság	2021-2027	2 500			igen
Klíma-alkalmazkodás elősegítése – klímatudatos tervezés	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek	lakosság	2021-2027	2 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (KEHOP Plusz), valamint nemzeti források.	Program által érintett települések száma	igen
Szemléletformálás	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok és intézmények, természetvédelmi kezelők, víziközmű szervezetek, kutatóhelyek, felsőoktatási intézmények, vállalkozások, non-profit szervezetek	lakosság	2021-2027	500			igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása								
Megújuló energia-felhasználás növelése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások	lakosság, vállalkozások	2021-2027	6 000	TOP Plusz 2. prioritás és egyéb EU-s (KEHOP Plusz), Helyreállítási Alap,	Program által érintett települések száma Az ÜHG kibocsátás csökkenése CO ₂ egyenértéken	igen
Épületenergetikai fejlesztések, környezetbarát építészeti megoldások elősegítése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, vállalkozások	lakosság, önkormányzatok	2021-2027	2 000	valamint nemzeti források	Program által érintett települések száma Az ÜHG kibocsátás csökkenése CO ₂ egyenértéken	igen
4.4. Okos települések								
Okos város megoldások bevezetése	Szombathely MJV és vonzáskörzete, városi jogállású települések és vonzáskörzetük	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, felsőoktatási intézmények, K+F szervezetek	lakosság	2021-2027	7 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (DIMOP Plusz, Helyreállítási Alap), valamint nemzeti források	A program eredményeként szélessávú interneteléréssel rendelkező háztartások száma	igen

V. Prioritás: Közlekedésfejlesztés

Indokoltság:

Mint ahogy azt a helyzetelemzés is feltárta, a megye alsórendű úthálózatának hossza az országos átlag feletti – összefüggésben településszerkezetével –, melynek minőség-fejlesztése alapvető jelentőséggel bír a vidéki népesség életminőségére. Másrészt a motorizáció előrehaladott foka a városok – kiemelten a megyeszékhely és vonzáskörzete – vonatkozásában jelent kezelendő feladatot; mindkét probléma összefügg a közösségi közlekedés hiányosságaival, melyek orvoslásának együtt kell járnia a fenntartható közlekedésre vonatkozó, (kis)térségi szinten összehangolt fejlesztésekkel (vasúti közlekedés előtérbe kerülése, intermodalitás, kerékpáros közlekedés erősítése, modern utastájékoztatási rendszerek, IT-alkalmazások, közlekedésbiztonsági beavatkozások, stb.), továbbá a megyehatáron átnyúló mobilitás elősegítésével.

Kapcsolódó célkitűzések:

Az EU szakpolitikai célkitűzései vonatkozásában:

Zöldebb, karbonmentes Európa: a Párizsi Megállapodás végrehajtásával, valamint az energiaügyi átállásba, a megújuló energiaforrásokba és az éghajlatváltozás elleni küzdelembe való befektetéssel.

Jobban összekapcsolt Európa: a stratégiai szállítási és digitális hálózatokkal.

A Vas Megyei Területfejlesztési Konceptió célrendszere vonatkozásában:

A beavatkozás kapcsolódik a **Stabil, válságálló, versenyképes gazdaság**, valamint az **Élhető települések és javuló környezeti állapot** átfogó és a következő stratégiai célokhoz:

Szombathely és vonzáskörzetének dinamizálása és a város élhetőségének fokozása

A térségi (al)központok dinamizálása és elérhetőségük javítása

Nemzetközi közlekedési hálózatokba történő integráltság elmélyítése

A belső periférikus térségek leszakadásának megelőzése

Elérendő célok:

A közlekedési hálózatok fejlesztése révén javítani a lakosság életminőségét, a közszolgáltatások elérhetőségét, biztonságos mobilitási kínálatot teremtvé a megye egésze számára – diverzifikált módon reagálva az egyes tértípusokban megfogalmazódó kihívásokra.

Tervezett intézkedések:

5.1. intézkedés: Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében

Az intézkedés a megye gyorsforgalmi úthálózatának és vasútvonalainak európai közlekedési hálózatokba történő mélyebb integráltságát szolgálja. A megye európai térbe történő beágyazottságának növelése érdekében szükséges a nagytérégi közlekedési kapcsolatok megvalósítása (melyek nyomvonalának megtervezése során fokozott figyelmet kell fordítani a települések lakott területeit érintő zavaró hatások minimalizálására)

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Beruházás vonalas közlekedési rendszerekbe

Az egyes közlekedésfejlesztési projektekkel összefüggő közigazgatási hatósági ügyek nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű üggyé nyilvánításáról és az eljáró hatóságok kijelöléséről szóló 345/2012. (XII. 6.) Korm. rendelet az alábbi, Vas megyét érintő szakaszokat tartalmazza, amelyek kivitelezése még nem kezdődött meg, a fenti kapcsolatok kiteljesítése érdekében ezen szakaszok kiépítése élvezhet prioritást.

Közúti fejlesztések:

- M86 gyorsforgalmi út, Szombathely-Zanat és Körmend (kelet) közötti szakasz
- M87 gyorsforgalmi út, Szombathely és Kőszeg közötti szakasz
- M76 autópálya Zalaegerszeg (észak) és Körmend (kelet) közötti szakasz
- 87 (távlati M87)-89. számú főutak, Szombathely északkeleti elkerülő szakasz, Szombathely Puskás T. u. kikötése a 87. sz. főútra 74. számú főút, Vasvár elkerülő szakasz
- M9 gyorsforgalmi út Vasvár és Zalaegerszeg közötti szakasz

Vasúti fejlesztések:

- Szombathely-Kőszeg vonal villamosítása, gyöngyösfalui vagy lukácsházai állomás/megállóval
- Kőszeg intermodális csomópont fejlesztése
- Szombathelyen két új megálló létesítése (Ipar utca és a Sárdi-ér út)
- 10. és 20. számú vasútvonalak Győr-Pápa-Celldömök-Boba szakaszainak rekonstrukciója

5.2. intézkedés: Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése

Az intézkedés célja a megye térszerkezetére jellemző Szombathely-központúság oldása az elérhetőségi viszonyok javításával. A közlekedési lehetőségek alapján periférikus helyzetű települések (az Őrség, Vasi-hegyhát, Kemeneshát és Kemenesalja települései) és a járasszékhely települések, valamint közvetve a megyeszékhely közötti közlekedési kapcsolatok javítása elsősorban a mellékút-hálózat minőségének javításával oldható meg. A települések népességmegtartó ereje szempontjából az elérhetőség javítása, az eljutási idő csökkentése kritikus fontosságú, nemcsak a térségi alközpontokban, központokban lévő munkahelyekhez, de az alapvető közszolgáltatásokhoz viszonyítva is. Az intézkedés kiterjed a települések belterületi, önkormányzati fenntartásban álló úthálózatának korszerűsítésére is, többek között a lakóövezetek és iparterületek közötti elérhetőség javítása érdekében.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Alsórendű közúthálózat fejlesztése a centrumok és az európai hálózatok jobb elérhetősége érdekében

5.3. intézkedés: Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése

Az intézkedés a közösségi közlekedési rendszerek megújítását célozza, amelynek keretében különös hangsúllyal kezeli a környezetbarát (zöld) megoldásokat (alternatív meghajtású járművek beszerzése és töltőhálózatok, valamint B+R, P+R parkolók kiépítése), a vasúti (állomási/megállóhelyi fejlesztések, intermodális csomópont, vonali- és gördülőállomány-beruházások, stb.) fejlesztéseket, amelyek vonatkozásában fontosak a szervezéssel kapcsolatos, nem beruházási jellegű feladatok is (menetrendi egyeztetések és összehangolás a buszközlekedéssel, a ráhordó hálózatok és a menetrendi csatlakozások fejlesztése, közlekedési szövetség, közös jegyrendszer, ill. innovatív térségi jegytípusok bevezetése, utastájékoztatói és közlekedésbiztonsági rendszerek fejlesztése, stb.). Kiemelt jelentőséggel bír ez a kérdéskör egyrészt a határon átnyúló utasforgalom, másrészt a belföldi (ingázó és távolsági, ill. agglomerációs) forgalom vonatkozásában, különösen a Szombathely-Csorna-Hegyeshalom, Szentgotthárd-Szombathely-Sopron viszonylatokon.

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Infrastrukturális beruházások a közösségi közlekedés területén
- Intermodális fejlesztések (pl. Szombathely MJV intermodális csomópont fejlesztése)
- Közlekedésbiztonsági célú fejlesztések
- Közlekedési szövetségek létrehozása és kapcsolódó fejlesztések (integrált jegy-rendszer és utastájékoztató, egységes térségi fejlesztési tervek, forgalomszervezés, igényvezérelt közlekedési megoldások, mobilitási csomagok a Mobilitás a Service (MaaS) koncepció alapján, utazássegítő applikációk, motivációs kampányok, a fenntarthatósági szempontokra fókuszáló szemléletformálási akciók határon átvágó együttműködés keretében is)

5.4. intézkedés: Kerékpáros közlekedés fejlesztése

Vas megyében a meglévő, épített kerékpárutak többsége a városi szintű településeken és az őket körülvevő agglomerációs területeken található, amely térségekben elsősorban a hivatásforgalmi célú kerékpárhasználat dominál. Ezen hálózatok hiányzó, bel- és külterületi szakaszainak kiépítése, különösen a nagy foglalkoztatók megközelítése érdekében, elsődleges fontosságú. Ezenkívül több fontos turisztikai térségben is vannak meglévő összeköttetések, külön nyomvonalon vezetett kerékpárutak formájában, többek között Bük és Sárvár térségekben, például a Termál Kerékpáros Túraút. Az elmúlt években több térséget és kerékpáros-úticélt sikerült összekötni megyei-, országos- vagy nemzetközi jelentőséggel bíró hivatásforgalmi / turisztikai célú kerékpáros útvonalakkal, melyek nagyrészt a meglévő közúthálózatot, a kiépített kerékpárutakat, illetve az erdészeti kavicsozott útvonalakat használják. Az intézkedés célja a hiányzó fő hálózati elemek kiépítése, az EuroVelo rendszerhez történő integráltság elmélyítése. (A területfejlesztési programmal párhuzamosan elkészült Vas Megye Kerékpárforgalmi Főhálózati Terve, mely részletesen tartalmazza a kerékpáros közlekedés fejlesztésére tervezett hosszútávú stratégiát.)

Az intézkedés keretében tervezett beavatkozások, fejlesztési kezdeményezések, programok:

- Kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése, elsődlegesen az alábbi szakaszok kiépítésével:
 - települések (pl. Szombathely MJV) hiányzó belterületi szakaszai
 - Sárvár, Hegyközség hiányzó kerékpárút-szakasz
 - Szombathely-Söpte (Szombathely-Bük útvonal kiépítendő szakasza)
 - Vép-Porpác (Szombathely-Sárvár kapcsolat hiányzó szakasza)
 - Ólmod-Bozsok (EuroVelo 13 szakasz)
 - Celldömölk-Izsákfa (Ság hegy – Somló-hegy útvonal része)
 - Torony - EuroVelo 13 összeköttetés
 - Körmend-Molnasecsőd (Körmend-Vasvár szakasz részeként)
 - Zalalövő – Őriszentpéter
 - Rum – (Kám – Jeli Arborétum) – Vasvár (Szombathely-Balaton irányába történő összeköttetés részeként)
 - Körmend – Zalalövő (felhagyott vasúti nyomvonalon)
 - Kőszeg, Alsó-erdő és Kőszegi hegység kerékpározható nyomvonalainak fejlesztése
 - Kerékpározható nyomvonalak fejlesztése a Himfai Parkerdő területén
 - Sárvár-Csénye
 - Csénye – Ikervár
 - Szombathely-Kőszeg
 - Torony térségében, az EuroVelo13 csatlakozási ponttól az országhatárig tartó szakasz
 - Szombathely- Nári
 - Balogunyom – Ják
 - Kőszeg – Kőszegpaty
 - Csörötnék – Szentgotthárd
 - Gérce – Farkaserdő
 - Sárvár – Sitke
 - Sárvár – Sótorny
 - Körmend – Nádasd
 - Szombathely - Rum útvonal összekötése a Fertőd - Balaton útvonallal
 - Ság-hegy - Somló hegy összeköttetés
- B+R és kapcsolódó beruházások
- Szemléletformálás

Prioritás összefoglaló táblája

Prioritás neve:	V. Közlekedésfejlesztés							
Fejlesztési kezdeményezés (program) megnevezése	Fejlesztési kezdeményezés, program területi specifikumai (indikatív lista)	Jellemző kedvezmé- nyezettek köre	Célcsoport megjelölése	Üte- mezés	Költségigény (indikatív, millió Ft)	Finanszírozó forrás	Projektcsomag- hoz kapcsolódó eredmény és hatás indikátorok	Együttműködés- ben megvalósuló fejlesztési kezdeményezés, program (igen/nem)
5.1. Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében								
Beruházás vonalas közlekedési rendszerekbe	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021- 2027	300 000	IKOP Plusz, valamint nemzeti források	Program által érintett települések száma Épített és/vagy felújított úthálózat hossza Épített és/vagy felújított vasútvonalak hossza	igen
5.2. Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése								
Alsórendű közúthálózat fejlesztése a centrumok és az európai hálózatok jobb elérhetősége érdekében	megye egész területe, kedvezményezett járások előnyben részesítésével	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, NIF Zrt, Magyar Közút Non.- profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021- 2027	30 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (IKOP Plusz), valamint nemzeti források	Program által érintett települések száma Épített és/vagy felújított úthálózat hossza	igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

5.3. Községi közlekedés infrastrukturális és szervezeti háttérének fejlesztése								
Infrastrukturális beruházások a közösségi közlekedés területén	megye területe	egész	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	15 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (IKOP Plusz), valamint nemzeti források	igen
Intermodális fejlesztések	megye területe	egész	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	2 500		igen
Közlekedésbiztonsági célú fejlesztések	megye területe	egész	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	2 000		igen
Közlekedési szövetségek létrehozása és kapcsolódó fejlesztések	megye területe	egész	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MÁV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	500		igen

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése								
Kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, közútkezelők	lakosság	2021-2027	4 000	TOP Plusz 1. prioritás és egyéb EU-s (IKOP Plusz), valamint nemzeti források	Program által érintett települések száma	igen
B+R és kapcsolódó beruházások	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MAV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	750		Épített kerékpárút hossza	igen
Szemléletformálás	megye egész területe	települési önkormányzatok, állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok, kormányhivatal, non-profit szervezetek, NIF Zrt, Magyar Közút Non.-profit Zrt., MAV Zrt., GYSEV Zrt, Volánbusz Zrt.	lakosság	2021-2027	250		Épített B+R parkolók száma	igen

A Vas Megyei Területfejlesztési Program kapcsolódása a települési szintű tervezett fejlesztésekhez

Vas megye esetében az egypólusú, Szombathely központú térszerkezet indokolja, hogy a TOP Plusz keretében tervezett fenntartható városfejlesztési eszköz alkalmazása elsődleges módon Szombathely Megyei Jogú Város esetében történjen meg. Annak érdekében, hogy a megyei területfejlesztési program intézkedései és a megyeszékhely tervezett fejlesztései közötti összhang megteremthető legyen, szükséges vizsgálni Szombathely Megyei Jogú Város 'Szombathely 2030' című programjának illeszkedéseit a területfejlesztési program intézkedéseihez.

A 'Szombathely 2030' program megalkotásába bevonásra kerültek a város meghatározó szereplői, többek között vállalatvezetők, egyetemi és akadémiai oktatók-tudósok, a célterületek elméleti és gyakorlati szakemberei, a Vas Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, önkormányzati döntéshozók és a Polgármesteri Hivatal munkatársai. A program megismertetése a város lakosaival több csatornán keresztül történt, többek között egy kérdőív kitöltésével, amellyel több mint ezer fő járult hozzá online módon a társadalmasítás sikeréhez, valamint online kerekasztal beszélgetéseken. A személyes bevonás eszközével kerültek megközelítésre a helyi nagyvállalatok (10 nagyvállalat Szombathelyről és vonzáskörzetéből), a civil szervezetek és a kamarák is. Javasataikat a dokumentumba beépítésre kerültek. A program többek között megküldésre került a választókerület országgyűlési képviselőjének, valamint az Északnyugat-magyarországi Gazdaságfejlesztési Zóna komplex fejlesztéséért felelős kormánybiztosnak, ezt követően sor került a dokumentum bemutatására a Miniszterelnökséget vezető miniszter, valamint a Miniszterelnökség Európai Uniós Fejlesztésekért felelős Államtitkára előtt. A fejlesztési elképzelések megvalósítása és az uniós források eredményes lehívása érdekében a térség országgyűlési képviselője és Szombathely MJV polgármestere közös javaslatára egy koordinációs munkacsoport került létrehozásra.

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

A Vas Megyei Önkormányzat a tervezési munka előkészítő fázisában 2020 őszén felmérte a megye összes településének vonatkozásában az önkormányzatok fejlesztési igényeit. Az alábbi táblázat a leginkább jellemző fejlesztési igények összefoglalását is mutatja (a Program egyes beavatkozásainak forrásigénye részben ezen igények összesítése alapján került meghatározásra):

Szombathely 2030		Vas Megyei Területfejlesztési Program		Vas megyei települések fejlesztési elképzelései		
		Prioritás	Intézkedés			
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.1. Városban működő foglalkoztatók növekvő hozzáadott értékének támogatása	I. Gazdaságfejlesztés	1.1. KKV-szektor beruházásainak ösztönzése	ipari parkok, iparterületek fejlesztése		
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.3. Infrastrukturális feltételek biztosítása – közlekedési infrastruktúra fejlesztése					
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.1. Városban működő foglalkoztatók növekvő hozzáadott értékének támogatása	I. Gazdaságfejlesztés	1.2. Digitalizáció szintjének növelése			
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.1. Városban működő foglalkoztatók növekvő hozzáadott értékének támogatása	I. Gazdaságfejlesztés	1.3. Kutatóbázisok fejlesztése			
2. Zöld, intelligens város	2.6. Tudatos kereskedelem- és szolgáltatás-fejlesztés	I. Gazdaságfejlesztés	1.4. Helyi mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek előállításának, illetve feldolgozási és értékesítési rendszerének továbbfejlesztése	helyi gazdaságfejlesztés (helyi piac, agrárlogisztika, szolgáltatóház, stb.)	agrárlogisztikai beruházások (helyi gazdaságfejlesztés)	helyi termék-fejlesztés (helyi gazdaságfejlesztés)
	2.6. Tudatos kereskedelem- és szolgáltatás-fejlesztés	II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése	2.1. aktív-turisztikai vonzerők fejlesztése, hálózatba szervezése	turizmus	fürdők fejlesztése	
	2.6. Tudatos kereskedelem- és szolgáltatás-fejlesztés	II. Turisztikai feltételrendszer fejlesztése	2.2. szálláshelyek kapacitás-, és minőségfejlesztése			
		III. Humán közszolgáltatások fejlesztése	3.1. Nevelési-gondozási, oktatási és kulturális rendszerek fejlesztése	óvodák fejlesztése	bölcsődék fejlesztése	iskolák fejlesztése (beleértve tornaterem is)

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Szombathely 2030		Vas Megyei Területfejlesztési Program		Vas megyei települések fejlesztési elképzelései		
		Prioritás	Intézkedés			
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.2. Egészségipari vállalkozások megtelepítése	III. Humán közszolgáltatások fejlesztése	3.2. Egészségügyi ellátórendszerek fejlesztése	orvosi rendelő felújítása/építése	járóbeteg szakellátás korszerűsítése	
2. Zöld, intelligens város	2.5. Okos város mintaprojektek	III. Humán közszolgáltatások fejlesztése	3.3. Szociális ellátórendszerek fejlesztése	szociális konyha felújítás	szociális infrastruktúra, alapszolgáltatások, idősothtonok fejlesztése	
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.1. Városban működő foglalkoztatók növekvő hozzáadott értékének támogatása	III. Humán közszolgáltatások fejlesztése	3.4. Foglalkoztatáspolitikai beavatkozások	továbbképzési központ		
2. Zöld, intelligens város	2.1. Körforgásos gazdaság erősítése	IV. Egészséges, fenntartható települések	4.1. Környezetvédelmi alapinfrastruktúrák fejlesztése	szennyvízkezelés	hulladékgazdálkodás	csapadékvíz-gazdálkodás
2. Zöld, intelligens város	2.2. Vízgazdálkodás					
2. Zöld, intelligens város	2.1. Körforgásos gazdaság erősítése	IV. Egészséges, fenntartható települések	4.2. Klímaváltozással kapcsolatos felkészülés támogatása	közterületek, zöldterületek fejlesztése (közösségi terek, parkolók, szabadtéri színpadok, stb.)	klímatudatos zöld programok	
2. Zöld, intelligens város	2.3. Városi hőterkép és ökomegoldások					
2. Zöld, intelligens város	2.4. Zöld közlekedés					
2. Zöld, intelligens város	2.1. Körforgásos gazdaság erősítése	IV. Egészséges, fenntartható települések	4.3. Megújuló energiaforrások kiaknázása	épületenergetika	megújuló energia hasznosítása (szélérőmű, termálvizes- és biomassza fűtés, napelem park)	

VAS MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA 2021-2030

Szombathely 2030		Vas Megyei Területfejlesztési Program		Vas megyei települések fejlesztési elképzelései		
		Prioritás	Intézkedés			
2. Zöld, intelligens város	2.5. Okos város mintaprojektek	IV. Egészséges, fenntartható települések	4.4. Okos települések	smart city – közösségvezérelt fejlesztések	szélessávú internethálózat kiépítése	
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.3. Infrastrukturális feltételek biztosítása – közlekedési infrastruktúra fejlesztése	V. Közlekedésfejlesztés	5.1. Nagytérégi közlekedési rendszerek fejlesztése az elérhetőség javítása érdekében			
		V. Közlekedésfejlesztés	5.2. Alsórendű közlekedési hálózatok minőségfejlesztése	belterületi- út és járda felújítás	útépítés	
1. Ipari szerkezetváltás elősegítése	1.3. Infrastrukturális feltételek biztosítása – közlekedési infrastruktúra fejlesztése	V. Közlekedésfejlesztés	5.3. Közösségi közlekedés infrastrukturális és szervezeti hátterének fejlesztése	közösségi közlekedési infrastruktúra fejlesztése		
2. Zöld, intelligens város	2.4. Zöld közlekedés					
2. Zöld, intelligens város	2.4. Zöld közlekedés	V. Közlekedésfejlesztés	5.4. Kerékpáros közlekedés fejlesztése	kerékpárforgalmi létesítmények fejlesztése		

4. Horizontális jellegű információk

4.1. A végrehajtás módja és feltételrendszere, ellenőrzési rendszere

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 27. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a megyei önkormányzat területfejlesztési, vidékfejlesztési, területrendezési, valamint koordinációs feladatokat lát el. A nevesített feladatokat a Vas Megyei Önkormányzat közgyűlése, valamint a Vas Megyei Önkormányzati Hivatal munkatársai bonyolítják le. A program sikerességének kulcs tényezőjét jelenti, hogy a megyei önkormányzat a tervezett és megvalósítás alatt álló fejlesztésekről megfelelő adatbázissal és naprakész információval rendelkezzen, ez a helyi gazdaság sikeres fejlesztésének, a fejlesztések közötti sinergia érvényesítésének elengedhetetlen feltétele. A megyei önkormányzat fontos feladata a kisebb vagy nem megfelelő kapacitással rendelkező települések folyamatos támogatása a tervezés, projektgenerálás, valamint a projektek végrehajtása tekintetében is, mely területeken a 2014-2020 közötti programperiódus során jelentős kapacitásokat épített ki és értékes tapasztalatokat szerzett.

A hivatal szervezetén belül a területfejlesztéssel foglalkozó feladatok döntő többségét a Területfejlesztési Csoport látja el. Konkrét projektelőkészítési és projektmenedzsmenti feladatok mellett aktívan részt vesznek a területfejlesztési dokumentumok megalkotásában is. A csoport tagjai több éves tapasztalatot szereztek az európai uniós programok előkészítésében és lebonyolításában. A Vezetői Kabinet tagjai hasonlóképpen tapasztaltak az uniós programok terén, munkájuk során főként ESZA forrásból finanszírozott programok előkészítését és megvalósítását (például TOP paktum, EFOP-os projektek), valamint TOP forrásból finanszírozott turisztikai projektek menedzsmenttevékenységét látják el. A nemzetközi projektek előkészítéséért és megvalósításáért a Nemzetközi Csoport tagjai felelősek, szintén több évnyi szakmai tapasztalattal rendelkező munkatársak. A projektelőkészítési és projektmenedzsment feladatokon kívül részt vesznek a megyét érintő bilaterális támogatási programok programdokumentációjának elkészítésében is. A területfejlesztési feladatok koordinációjában aktívan részt vesz a Jogi és Szervezési Csoport, a pénzügyi feladatok elvégzését a Pénzügyi Csoport biztosítja.

A területfejlesztési programban megjelölt fejlesztések végrehajtásáért vagy annak koordinálásáért felelős szerv a megyei önkormányzat, azonban a végrehajtás során szakmai közreműködőként számos szervezet bevonása szükséges. A program végrehajtása során az alábbi szervezetek bevonása tervezett:

- települési önkormányzatok,
- önkormányzati intézmények,
- állami/önkormányzati tulajdonban álló gazdasági társaságok,
- vállalkozások (kiemelten KKV-k),
- kormányhivatal,
- társadalmi szervezetek,
- kamarák,
- non-profit szervezetek,
- kutatóhelyek, innovációs központok
- felsőoktatási intézmények,
- megyei szakképzési centrumok,
- TDM-szervezetek,
- egyházak,
- víziközmű szervezetek,
- természetvédelmi kezelők,

- közútkezelők,
- NIF Zrt.,
- Magyar Közút Non-profit Zrt.,
- MÁV Zrt.,
- GYSEV Zrt.,
- Volánbusz Zrt.
- Közlekedéstudományi Intézet

2021 februárjában megjelent Magyarország Partnerségi Megállapodása a 2021-2027 időszakra vonatkozó Kohéziós Források felhasználásáról című dokumentum tervezet, mely megadja a kohéziós források felhasználásának hazai kereteit. A 2014-2020-as időszak végrehajtási és intézményrendszerében jelentős változtatás nem tervezett.

A kormány fejlesztéspolitikai ügyekben eljáró döntéselőkészítő szerve a 2021-2027-es időszakban is a Fejlesztéspolitikai Koordinációs Bizottság (FKB) lesz, melynek munkáját az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter irányítja, tagjai az irányító hatóságok, az Igazoló Hatóság, a szaktárcák és a központi koordináció szereplői.

Az operatív programok központi koordinációs funkcióit az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter az irányítása alatt álló minisztérium útján látja el az alábbi főbb feladatok végrehajtása során:

- operatív programok egységes eljárásrendek mentén történő végrehajtásának biztosítása,
- a csalás és korrupció ellenes intézkedések tagállami szintű koordinációja,
- kommunikációs, értékelés és monitoring tevékenység ellátása,
- képzések tartásával gondoskodik a program-végrehajtási apparátus szaktudásának bővítéséről, a rendszer szintű tapasztalatok folyamatos visszacsatolásáról,
- irányítja a Támogatásokat Vizsgáló Iroda (TVI) munkáját.

Az uniós értékhatárt elérő uniós támogatásból megvalósuló közbeszerzések ellenőrzését a Közbeszerzési Felügyeleti Főosztály (KFF) végzi.

Az Audit Hatóság (AH) feladatait az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) látja el.

Az Igazoló Hatóság továbbra is a Magyar Államkincstár keretein belül működik.

A Partnerségi Megállapodás szintű monitoring bizottság nyomonköveti a programok megvalósulását a végrehajtási intézményrendszer szereplői, egyéb érintett kormányzati szereplők, valamint a meghatározó társadalmi, szakmai és civil partnerek részvételével.

Az operatív programok irányító hatóságai továbbra is az ágazati minisztériumok intézményi keretei között működnek, közreműködő szervezetként a TOP Plusz és a MAHOP Plusz esetében a Magyar Államkincstár kerül bevonásra.

A fejlesztések finanszírozásához kapcsolódó külső végrehajtási intézményrendszer esetében az alábbi programok Irányító Hatóságai vesznek részt az operatív programok végrehajtásában:

- Digitális Megújulás Operatív Program Plusz (DIMOP Plusz)
- Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program Plusz (EFOP Plusz)
- Magyar Halgazdálkodási Operatív Program Plusz (MAHOP Plusz)
- Integrált Közlekedésfejlesztési Operatív Program Plusz (IKOP Plusz)
- Gazdaságfejlesztési és Innovációs Operatív Program Plusz (GINOP Plusz)
- Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)

- Végrehajtás Operatív Program Plusz (VOP Plusz)
- Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program Plusz (KEHOP Plusz)

Az INTERREG programok – határmenti, transznacionális, interregionális – esetében az egyes programok intézményi struktúrájának felállításáról a partnerországi tárgyalásokat követően születik döntés.

A területfejlesztési program megvalósítása során jelentős szerepet kaphat a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (RRF), melynek koordinációját a Miniszterelnökség látja el. 2021 áprilisában megjelent Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve című dokumentum, mely tartalmazza a végrehajtás tervezett intézményrendszerére vonatkozó információkat is.

Az Európai Unió Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköze (HEE) esetében is az FKB a Kormány döntéselőkészítő szerve. Az európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter felel a HEE nemzeti források és végrehajtási folyamatok koordinációjáért. A Nemzeti Hatóság, mely feladatra a Miniszterelnökség RRF Terv Végrehajtásáért és Fejlesztéspolitikai Jogi Ügyekért Felelős Helyettes Államtitkárságát jelölték ki, Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve tervezésének és megvalósításának legfőbb koordináló szerve, amelyik ellátja egyben a HEE források tagállami kedvezményezetti feladatait is. A Nemzeti Hatóság egyes komponensek tekintetében fennálló feladatai ellátásához lebonyolító szervezet vehet igénybe lebonyolítási szerződés keretében.

Az audit hatósági feladatokat az RRF esetében is az Európai Támogatásokat Auditáló Főigazgatóság (EUTAF) látja el.

A Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz lebonyolítása az operatív programokhoz hasonlóan a FAIR monitoring rendszeren keresztül történik.

Önkormányzati fejlesztések esetében kiemelt szerep juthat a Magyar Falu Programnak is, mely szintén a Miniszterelnökség keretein belül valósul meg.

A megyei önkormányzatok a tervezett operatív programok közül a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz) megvalósításában vesznek részt legaktívabban. A megyei önkormányzatok, az előző programozási időszakhoz hasonlóan, 2021-2027-ben is területi szereplőként jelennek meg az operatív programban. A területfejlesztési programra épülő Integrált Területi Program ismerteti a TOP Plusz keretében megvalósítani tervezett fejlesztéseket, a forrásfelhasználás módjait, a megyei indikátor vállalásokat.

A forrásfelhasználás módjai a Stratégiai Programrész 2.2. pontjában bemutatott megyei területi célokhoz illeszkednek, az alábbi négy kijelölt fejlesztési területtel:

- Szombathely MJV
- Szombathely MJV vonzáskörzete (agglomeráció)
- Északi gazdasági-, gyógy- és kulturális turisztikai övezet
- Dél-Vas megye aprófalvas, természeti-táji erőforrásokban gazdag térségei

A területfejlesztési program végrehajtása során fontos az eredményesség vizsgálata és értékelése. Ennek érdekében az időszak közepén és végén a kialakított monitoring mutatók segítségével a megyei közgyűlés áttekinti a program aktuális eredményeit és felméri a megye előrehaladását.